

Handläggare: Jan Francke
Telefon:08-508 08 000

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse 2012 Kungsholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2012 och överlämnar den till kommunfullmäktige.
2. Stadsdelsnämnden begär att 0,8 mnkr i ej förbrukade parkinvesteringsmedel ombudgeteras.
3. Stadsdelsnämnden begär att 0,5 mnkr i ej förbrukade medel för IT-uppkoppling av förskolor ombudgeteras.

Karin Norman
stadsdelsdirektör

Bakgrund

Nämnderna ska årligen lämna en verksamhetsberättelse med bokslut. Dessa utgör underlag till stadens årsredovisning och uppföljning av kommunfullmäktiges budget. Nämndernas redovisning ska fokusera på uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsmål samt hur nämnderna bidragit till att uppfylla dessa. Verksamhetsberättelsen har i enlighet med stadsledningskontorets anvisningar utarbetats i det webbaserade planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb. Resultat ska alltid kommenteras när målet ej har uppnåtts. Förvaltningen kan därutöver kommentera vissa uppfyllda mål, sådana som förvaltningen särskilt vill uppmärksamma.

Sammanfattning

Nämnden uppfyller kommunfullmäktiges tre inriktningsmål med tillhörande mål såväl som nämndens egna mål i hög grad.

Befolkningen ökar i snabb takt i stadsomvandringsområdet Västra Kungsholmen och Kungsholmens folkmängd uppgår enligt senaste prognosen till närmare 66 000 personer vid slutet av 2012.

Kungsholmen upplevs av sina medborgare som ett tryggt område. I stadens medborgarundersökning för 2012 instämde 84 procent av de svarande inom stadsdelsområdet att Kungsholmen på det hela taget är tryggt att bo i. Genomsnitt i staden var 71 procent. Trygghetsvandringar har genomförts i samarbete med närpolis och trafikkontoret och åtgärdsplaner har tagits fram för att ytterligare öka tryggheten. Parkerna upprustas kontinuerligt. I Rålambshovsparken har åtgärder som identifierats i en trygghetsvandring genomförts under våren.

Kungsholmens invånare är aktiva genom att lämna förslag till nämnden, där merparten av förslagen handlar om att förbättra närmiljön i området. Under året har 93 medborgarförslag inkommit, samtliga har behandlats av stadsdelsnämnden.

Ett program för ledningsutveckling har startat med mål att utveckla förutsättningar och metoder för ett hållbart medskapande ledarskap och medarbetarskap, som utgår från ett värdegrundsbaserat och resultatstyrt arbete. Programmet skall även utveckla stadsdelsförvaltningens ledningsprocesser vad avser ledarskap och medarbetarskap.

Arbetet med att implementera resultatstyrning har fortsatt under 2012. Alla verksamhetsområden omfattas numera. Arbetet med förskolans uppföljningsverktyg, PEP-pedagogisk plattform, har prövats och vidareutvecklats. Nämndindikatorerna som bygger på PEP-resultaten prövas för första gången. Inom området personer med funktionsnedsättning fortsätter arbetet med resultatstyrning inom beställarenheten i ett gemensamt projekt med socialförvaltningen och Stadsledningskontoret.

Social omsorg

Inom *omsorg om personer med funktionsnedsättning* görs individuella uppföljningar och avtalsuppföljningar. Den samlade kvalitetsuppföljningen visar att den verksamhet som erbjuds personer med funktionsnedsättning håller god kvalitet. Brukarundersökningarna visar på förbättrade resultat jämfört med 2011, även om de högt satta målen inte alltid nås.

Inom *individ- och familjeomsorgen* har det förebyggande arbetet bland barn, ungdomar och vuxna utvecklats, i syfte att i ett tidigt skede fånga upp personer i behov av insatser. För att följa upp och mäta resultat inom individ- och familjeomsorgen görs individuppföljningar. Förändrade mätmetoder gör att det inte alltid går att jämföra med 2011. Resultaten för socialpsykiatri för 2012 visar dock att Kungsholmens stadsdelsnämnd som helhet har ett bättre resultat än stadens genomsnitt. Inom området missbruk visar uppföljningen på samma sätt på generellt goda resultat. 72 procent av de personer som har en

Verksamhetsberättelse Nämnd

missbruksproblematik har minskat sitt missbruk sedan insatsen påbörjats; en hög siffra i staden. Inom barn och ungdom är måloppfyllelsen generellt god. Ett mått på resultatet är hur många barn eller ungdomar som inte återkommit inom 12 månader efter avslutad insats. Nämndens resultat har här förbättrats från redan höga 90 till 95 procent.

Samverkan har skett med ett flertal interna och externa aktörer, såväl lokalt som regionalt, i syfte att ytterligare förbättra effekterna av tidiga och preventiva insatser. I norra innerstaden har nya metoder för arbete mot relationsvåld utvecklats gemensamt. Förvaltningen har tillsammans med närpolisen arbetat fram en struktur för sociala insatsgrupper för att förebygga ungdomskriminalitet. Servicen till dem som har behov av budget- och skuldrådgivning har förbättrats genom en öppen mottagning.

2006 fördes ansvaret för mottagandet av *ensamkommande asylsökande barn* över från staten till kommunerna. Antalet barn har därefter successivt ökat på Kungsholmen. En större ökning har skett sedan hösten 2011. Under 2012 har förvaltningen tagit emot 84 ensamkommande asylsökande barn.

Barn och ungdom

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under året. Samtidigt har antalet barn som flyttat in i västra Kungsholmen varit stort. Under våren 2012 genomfördes en större omorganisation av förskolan. Den nya organisationen ger förutsättningar för stabila ledningsgrupper och en pedagogisk samsyn. Den pedagogiska samsynen har också stärkts genom en seminarierie för samtlig förskolepersonal i syfte att utveckla pedagogiken och den pedagogiska miljön. Resultaten från brukarundersökningen ligger även i år som helhet på en hög nivå.

Sammantaget anser förvaltningen att kommunfullmäktiges mål för förskoleverksamheten är uppfyllt.

Preventionsenheten Fält och fritid har under året bl.a. arbetat med generell föräldrastöd, informationsinsatser om cannabis samt information och uppföljning av Stockholmsenkäten. En tvärprofessionell intern analysgrupp och en analysgrupp med innerstadsperspektiv har bildats för att arbeta vidare med enkätresultaten med målsättningen att utveckla preventionens insatser.

Stockholms habiliteringsenheter fortsätter sitt uppdrag att utbilda stadens förskolepersonal i hur man arbetar med barn med olika funktionsnedsättningar.

Äldreomsorg

Sammanfattningsvis kan förvaltningen konstatera att resultaten för Kungsholmens stadsdelsnämnd i stadens brukarundersökning är bra. Resultaten för hemtjänst i ordinärt boende ligger över eller i nivå med stadens genomsnitt. Inom flera områden är resultaten bättre än föregående år. Resultaten för vård- och omsorgsboende ligger något högre än för staden som helhet och brukarna är mycket nöjda med dagverksamheten. Resultaten har förbättrats jämfört med 2011

inom i stort sett alla områden och resultaten av nämndens kvalitetsuppföljning visar att brukarna generellt får en god personlig vård och omsorg.

Förvaltningens arbete med planering och uppföljning 2012 har haft en god struktur och är väl genomfört. Den samlade uppföljningen har identifierat några förbättringsområden. Framför allt måste utförarna fortsätta arbetet med att få en samsyn och ett samarbete hos de olika personalgrupperna för att få en vård och omsorg som utgår från individuella behov där den enskilde är delaktig i planeringen och genomförandeplanerna är ett verktyg för detta. Andelen grundutbildad personal måste öka och riskbedömningar inom hälso- och sjukvård genomföras.

Antalet äldre över 80 år minskar på Kungsholmen. Mot den bakgrunden ser förvaltningen att antalet omsorgstagare inom såväl hemtjänst som dygnetruntomsorg minskar.

Stadsmiljö

Stadsdelsområdets parker är populära och flera parker och bad har sommartid besökare från många håll i regionen. Drift och underhåll sker enligt stadsdelsnämndens parkplan. Underhållet 2012 har haft fokus på åtgärder för trygghet och säkerhet. Resultatet av flera medborgarförslag är förbättrade möjligheter till spontanidrott. Med investeringsmedel har tillgängligheten förbättrats på många håll. De fleråriga investeringsarbetena i Rålambshovs- respektive Pontonjärsparken har avslutats och nu rustas Kronobergsparken upp med bl.a. förstärkta möjligheter till kultur- och idrottsarrangemang.

Ekonomiskt utfall

Stadsdelsnämnden redovisar en budget i balans för 2012. Efter avsättning till resultatenheternas fonder redovisar driftbudgeten inklusive försörjningsstöd ett överskott om 0,2 mnkr. Den totala budgeten, inklusive investeringar, redovisar ett överskott om 4,9 mnkr. Nämndens budgetutfall per verksamhet redovisas under kommunfullmäktiges tredje inriktningsmål, Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:S INRIKTNINGSMÅL I:

I. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Kungsholmen bidrar till att målet uppnås genom att vara ett attraktivt, tryggt och tillgängligt stadsdelsområde och att medborgare, företag och besökare har tillgång till den service de behöver. Stadsdelsnämndens verksamheter är tillgängliga, fysiskt såväl som kommunikativt, och av hög kvalitet.

Stadsdelsnämndens prioritet är att tillgodose medborgarnas behov av omsorg utifrån nämndens ansvarsområde. Förvaltningen arbetar för att ytterligare förbättra kvaliteten i verksamheterna, både för de som drivs i egen regi och de som är upphandlade. Regelbundna kvalitetsuppföljningar görs av samtliga verksamheter.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Genom att tillhandahålla verksamhet av hög kvalitet som invånare och brukare är nöjda med, bidrar Kungsholmens stadsdelsnämnd till att Stockholms stad ökar sina konkurrensfördelar när företag ska välja etableringssort för verksamheter.

En utvecklad offentlig och kommersiell service, bra kommunikationer och ett centralt läge är exempel på vad som gör Kungsholmen attraktivt för företag.

Stadsdelsnämnden är en viktig remissinstans vid samråd om nyexploateringar samt utbyggnad av stadsdelsområdets infrastruktur.

Stadsdelsnämndens bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning drivs för närvarande som en entreprenad, en intraprenad och en egen regienhet. Avtalet och överenskommelsen gäller t.o.m. 30 november 2013. En upphandling av två enheter med sammanlagt sju gruppboheter pågår. Nämnden förväntas fatta beslut om tilldelning i mars 2013.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	48,76 %	35 %	35 %	2012

Verksamhetsberättelse Nämnd

NÄMNDMÅL:

Medborgare har tillgång till den service, omsorg och utbildning (som stadsdelsnämnden ansvarar för) de behöver, i ett växande stadsdelsområde i världsklass.

● Uppfylls helt

Kungsholmen är ett attraktivt, tryggt, tillgängligt och växande stadsdelsområde för boende, företag och besökare och har en hållbar livsmiljö. Både parker och lokaler har en god tillgänglighet.

Befolkningen fortsätter att öka under 2012 och under överskådlig tid framåt. En ständig utmaning för stadsdelsnämnden är att anpassa serviceutbudet i takt med befolkningsutvecklingen.

Enligt aktuell befolkningsstatistik uppgår Kungsholmens folkmängd till 65 974 personer vid utgången av 2012.

Antalet barn 6-15 år ökar på Kungsholmen och stadsdelsnämndens verksamheter som riktar sig mot målgruppen, genom t.ex. preventionsenheten fält och fritid och familjenheten, anpassas för att tillgodose de behov som finns.

Underlag till en gemensam äldreboendeplan för staden tas fram tillsammans med övriga stadsdelsnämnder i region innerstad och presenteras i samband med budget för 2013 med beräkningar för 2014 och 2015.

Det är viktigt att planering för förändringar av serviceutbudet sker i god tid för att säkerställa hög kvalitet i verksamheter som finansieras av staden. Därför upprätthålls en kontinuerlig dialog med verksamheter inom både privat och egen regi. Det ställer också krav på en strategisk lokalförsörjningsplan som möjliggör en effektiv användning av lokalerna.

NÄMNDMÅL:

Medborgare, företag och besökare har den information de behöver angående stadsdelsområdet och stadsdelsnämndens ansvarsområde.

● Uppfylls helt

Nämndens mål stämmer väl överens med stadens, att Stockholms stads kommunikation är aktiv, trovärdig och tillgänglig. Den viktigaste formen för stadens och stadsdelsförvaltningens kommunikation är det personliga samtalet och mötet, det som sker dagligen i olika verksamheter. Stadens webbplats www.stockholm.se är navet i den utåtriktade kommunikationen. Under 2012 har utvecklingsarbetet av webbplatsen fortsatt utifrån tre huvudområden: stadsutveckling, service och upplevelser.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna inläsning av handlingar och informationsmaterial.	2012-01-01	2016-12-31	
 Inventera informationsmaterial om valbara verksamheter på lättläst svenska, punktskrift och i digitaliserad form.	2012-01-01	2013-12-31	
 Pulicera informationsmaterial på lättläst svenska.	2012-01-01	2016-12-31	

NÄMNDMÅL:

Medborgares utbildnings- och omsorgsbehov är tillgodosedda (utifrån stadsdelsnämndens ansvarsområden).

Uppfylls helt

Nämnden ansvarar för olika typer av omsorgsverksamheter men även för utbildning vilket betonas i den reviderade läroplan som införts i förskolan.

Barn och ungdom

Verksamhetsområdet Barn och ungdom består av förskolor, habiliteringsenheter för förskolebarn, preventionsarbete, parklekar, sommarkollo samt fritids- och kulturverksamhet. Verksamheten motsvarar ungefär en fjärdedel av budgeten.

Under 2012 har utbyggnaden av förskolan fortsatt med cirka 160 nya kommunala platser. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under året. Den 31 december var 2 076 barn inskrivna i de kommunalt drivna förskolorna på Kungsholmen. Vid motsvarande period 2011 var 1967 barn inskrivna.

Preventionsenhetens verksamhet har bidragit till ökad trygghet i stadsdelsområdet bl.a. genom att fältassistenter utökat sitt uppsökande arbete med att även finnas ute vissa lördagar under den varma årstiden.

Även kontakten med skolorna och närvaron där har utökats, dels i kommunala skolor men också i två av stadsdelens friskolor.

Äldreomsorg

Det största verksamhetsområdet, äldreomsorgen, motsvarar nästan hälften av stadsdelsnämndens budget. Verksamheten omfattar biståndshandläggning och anhörigstöd samt olika insatser som ger möjlighet för äldre att få sina behov av omsorg tillgodosedda. Här finns vård- och omsorgsboenden, servicehus, dagverksamheter och hemtjänst. Verksamheterna bedrivs i egen regi och av privata utförare på entreprenad. Träfflokalen Baltzar är en öppen träffpunkt som erbjuder sociala aktiviteter och anhörigstöd.

Äldreomsorgen har utökat resurserna under året för att utveckla resultatstyrningen. Ett prioriteringsområde under 2012-2013 är att vidareutveckla den samlade kvalitetsuppföljningen genom att ta fram en modell med hög transparens som ger ett tydligt underlag för bedömning av nämndens måluppfyllelse. En Resultat- och analysgrupp, med representanter från ledning, kvalitetsuppföljare (SoL och HSL) samt biståndshandläggare, analyserar resultaten bl.a. från kvalitetsuppföljningar och brukarundersökningar som underlag för verksamhetsplan och treårsbudget.

Utvecklingsrådet

Utvecklingsrådet, med representanter från stadsdelsförvaltningen och de största privata utförarna, har samarbetat för att utveckla äldreomsorgen på Kungsholmen och Essingeöarna. I rådet förs en dialog utifrån resultaten av den samlade kvalitetsuppföljning som genomförs av stadsdelsnämnden med fokus på önskade resultat och effekter för brukare.

Projektet SNAC-K

Kungsholmens stadsdelsnämnd deltar sedan 2001 i forskningsprojektet The Swedish National Study on Aging and Care (SNAC-K). Projektet drivs av Äldrecentrum och är dels en befolkningsstudie, dels en vårdsystemstudie.

Befolkningsdelen avser att studera åldrandet och de olika faktorer som påverkar detta. Ett representativt urval av personer över 60 år på Kungsholmen och Essingeöarna deltar i befolkningsstudien.

Vårdsystemdelen följer äldre personer med långvarig vård och omsorg från stadsdelsnämnden och landstinget. Data samlas in kring utvecklingen av äldres behov av vård och omsorg och hur detta tillgodoses av både kommun och landsting. Stadsdelsnämnden får genom SNAC-K en unik uppföljning av äldrevården och äldres situation på Kungsholmen.

Social omsorg

Individ- och familjeomsorgens uppdrag är att vara ett skyddsnät för att de som bor eller vistas i stadsdelsområdet får den hjälp och det stöd de behöver i socialt utsatta situationer. De insatser som erbjuds ska vara utformade i samråd med den enskilde och skapa förutsättningar för ett så självständigt liv som möjligt.

Under året har utvecklingen av det förebyggande arbetet bland barn, ungdomar och vuxna fortsatt, för att i ett tidigt skede uppmärksamma personer som är i behov av insatser. Samverkan har skett med skola och förskola, såväl enskilt drivna som kommunala, i syfte att tidigt uppmärksamma barn och ungdomar i behov av stöd. Samverkan har också skett med landstinget. Fler personer har alltmer komplexa behov, vilket medför att kravet på samverkan mellan enheter ökar, såväl internt som externt.

Förvaltningen har tillsammans med närpolisen arbetat fram en struktur för

Verksamhetsberättelse Nämnd

sociala insatsgrupper. Ålder på målgruppen är 15-18 år. Ingen ungdom har ännu varit aktuell i den sociala insatsgruppen.

Anhöriga ska enligt socialtjänstlagen erbjudas stöd för att underlätta vården av en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har funktionsnedsättning. Det kan även handla om att ge stöd till anhöriga till personer som är aktuella inom individ- och familjeomsorgen. Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har gemensamt utarbetat ett förslag till program för stöd till anhöriga som är både över och under 65 år. Under våren 2012 genomfördes en kartläggning avseende vilket stöd som erbjuds anhöriga till personer under 65 år och vilket behov denna målgrupp har. Förvaltningen avser att utveckla ett gemensamt anhörigstöd för alla målgrupper.

Under hösten har det, för stadsdelsförvaltningarna i norra innerstaden, gemensamma projektet mot *relationsvåld* utvecklats. Omfattande utbildningsinsatser har genomförts och resurspersoner har utbildats. Inom var och en av de tre samverkande förvaltningarna har två socialsekreterare fått specialistutbildning för att kunna ge ett professionellt stöd till personer som utsatts för relationsvåld. Tidigare lokala handlingsplaner har omarbetats till en för de tre stadsdelsförvaltningarna gemensam lokal rutin.

Försörjningsstödsenheten har fortsatt arbetet för att bidragstagare ska bli självförsörjande. Arbetsföra personer har hänvisats till praktik eller arbete genom Jobbtorg. Riktade insatser har erbjudits bidragstagare med begränsad arbetsförmåga med målet att klara egen försörjning.

Inom *socialpsykiatrin* har förvaltningen genomfört uppföljning av utförarverksamheten i egen regi, i samverkan med Norrmalms stadsdelsförvaltning. Syftet var att utveckla och förbättra uppföljningsmetoderna. Den kunskapsöverföring som detta ledde till bedöms ha gjort uppföljningarna mer reflekterande och nyanserade. *Se särskild bilaga.*

Ensamkommande asylsökande barn

Bakgrund

Sedan 2006, då ansvaret för mottagandet av ensamkommande asylsökande barn fördes över från staten till kommunerna, har förvaltningens familjeenhet även ansvar för de ensamkommande barn som söker asyl direkt hos polisen på Kungsholmen, så kallade ankomstbarn. Kungsholmen räknas i dessa fall som vistelsekommun. I princip gäller detta samtliga 14 stadsdelsförvaltningar, men då polishuset är beläget på Kungsholmen är det främst Kungsholmens och till viss del även Norrmalms och Södermalms stadsdelsförvaltningar som påverkas av denna regel.

Aktuell situation

Under 2012 har Kungsholmens stadsdelsförvaltning tagit emot och jourplacerat 84 ensamkommande asylsökande barn (barn och ungdomar under 18 år). Det kan jämföras med att förvaltningen inom den ordinarie verksamheten jourplacerar 2-3 ungdomar per år. Förutom att antalet ankomstbarn har ökat har andelen barn och ungdomar som inte fått anvisning av Migrationsverket också ökat, vilket innebär att de blir kvar på Kungsholmen som långvariga placeringsärenden. Familjeenheten har ansvar för dessa barn tills de fyllt tjugo år eller gått ut gymnasiet. Samtliga dessa barn är placerade i andra stadsdelsområden eller kommuner, där de även går i skola. Men ärendeansvaret är kvar på Kungsholmen. I år fram till och med 20 december har 16 barn och ungdomar blivit kvar som långvariga placeringsärenden. Antalet nya långvariga placeringar av ungdomar är vanligtvis en till två per år inom ordinarie verksamhet. Antalet ensamkommande asylsökande barn har ökat de senaste åren (19 barn 2010, 46 barn 2011). Antalet förväntas vara fortsatt högt under 2013.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Inriktningen inom området är att identifiera och undanröja hinder för delaktighet i samhället samt ge förutsättningar för ett självständigt liv.

Socialnämnden har fått uppdraget att utreda förutsättningarna för hur fler personer med funktionsnedsättningar ska kunna gå från daglig verksamhet till arbete. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att inventera vilka möjligheter nämndens egna verksamheter har att ta emot praktikanter.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla uppföljningen av insatser och kostnader på individnivå på beställarenheten. Förhandlingar sker kontinuerligt med privata utförare utanför ramavtalet för att minska kostnaderna för köpta platser i gruppbofästäder. Förvaltningen har genomfört uppföljningar enligt stadens avtal med entreprenörer avseende ledsagning och avlösning. Förvaltningen har även genomfört intern uppföljning av verksamheten i gruppbofästäderna i egen regi. *Se särskild bilaga.* I januari öppnade servicebofästaden Lusten i Västra Kungsholmen med sex lägenheter. Under hösten har upphandlingen av gruppbofästäder inletts.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

 Uppfylls helt

I Vision 2030 är Stockholmsregionen en integrerad arbets- och utbildningsmarknad med ett stort utbud av arbeten och utbildningar. Möjligheterna detta medför ska utnyttjas så att den som idag inte är självförsörjande ska kunna bli det.

Arbetslösheten på Kungsholmen var i december 1,9 procent av befolkningen 16-64 år.

I december 2011 var arbetslösheten för samma grupp 1,7 procent (Swecos statistik december 2012).

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	125 st	125 st	öka	2012
 Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	0,5 %	0,6 %	4,5 %	VB 2012
 Andel barn som växer upp i familjer med ensamstående föräldrar som är beroende av ekonomiskt bistånd	0,4 %	0,4 %	2,4 %	VB 2012
 Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,42 %	0,51 %	2,4 %	VB 2012
 Andel ungdomar 18-24 år som är beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga 18-24 åringar i befolkningen	0,48 %	0,5 %	2,0 %	VB 2012
 Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,27 %	0,3 %	1,4 %	VB 2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2013-12-31	
 Införa öppen mottagning för budget- och skuldrådgivning, öppen varje vecka	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar: Aktiviteten är genomförd från och med april. Verksamheten bedrivs vid Norrmalms stadsdelsförvaltning.			
 Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om att i samverkan med stadsdelsnämnder och socialnämnden utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som tillhandahålls samt utveckla arbetsmarknadsinsatser för de aspiranter som står långt från arbetsmarknaden	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar: En representant från Försörjningsstödsenheten har deltagit i aktiviteten.			
 Medverka i arbetsmarknadsnämndens uppdrag om samverkan med stadsdelsnämnderna och socialnämnden, utveckla arbetsmarknadsinsatser och ett gemensamt sätt att bedöma vilka som kan anses stå till arbetsmarknadens förfogande	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar: En representant från Försörjningsstödsenheten har deltagit i aktiviteten.			
 Kommunstyrelsen har i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden ta fram förslag på "en väg in" för personer som söker ekonomiskt bistånd	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar: En representant från Försörjningsstödsenheten har deltagit i aktiviteten.			

NÄMNDMÅL:**Medborgare klarar sin egen försörjning (social omsorg)**

● Uppfylls helt

Arbetsföra personer motiveras till praktik eller arbete genom Jobbtorget. Målsättningen är att sysselsättningsgraden för de som inte har heltidsarbete ska öka genom ett stärkt motivations- och förändringsarbete. Under 2012 har antalet biståndstagare inte förändrats nämnvärt. I december 2012 var det preliminära antalet biståndstagare på Kungsholmen 214 jämfört med 212 i december 2011. Av samtliga aktuella biståndstagare under 2012 har ca 50 procent varit arbetssökande, ca 25 procent sjukskrivna och ca 25 procent har haft socialmedicinska arbetshinder. De personer som ansöker om försörjningsstöd står liksom tidigare långt från arbetsmarknaden. De erbjuds stöd för att så långt som möjligt bli självförsörjande. De blir kvar som biståndstagare över lång tid och socialtjänstens egna insatser är inte tillräckliga för att påverka att antalet biståndstagare minskar.

Bland de personer som har socialmedicinska arbetshinder finns arbetsmarknads- och rehabiliteringsteamets målgrupp. Teamet utför ett riktat arbete gentemot målgruppen. Den har en komplex problembild i form av arbetslöshet, sjukskrivning och, eller oidentifierad problematik i form av fysisk eller psykisk ohälsa, diagnostiserad sjukdom, kognitiva funktionsnedsättningar eller med en tidigare eller pågående missbruksproblematik. Som en följd av sin problematik lever de ofta socialt isolerade, har svårigheter att upprätta viktiga kontakter och saknar vardagsstruktur. Verksamheten har en besöksfrekvens på 25-30 deltagare per vecka. Verksamheten syftar till att deltagarna ska nå egen eller annan försörjning än försörjningsstöd.

I år har 20 personer från Kungsholmen deltagit i verksamheten. Av dessa har 7 personer avslutat sin kontakt genom att 1 person blivit självförsörjande genom arbete, 5 personer har fått annan försörjning och 1 person har aktualiserats på Vuxenheten.

Budget och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning erbjuds både genom tidsbokad rådgivning och genom den öppna mottagningen utan tidsbeställning för enklare ärenden. Den öppna mottagningen startade i april och varje vecka har 16 tider erbjudits, fördelat på 4 rådgivare. Detta innebär ökade möjligheter för boende i innerstaden att snabbt kunna få råd och stöd. Under året har sammanlagt 221 personer från norra innerstaden vänt sig till mottagningen, varav 42 personer från Kungsholmen. Införandet av den öppna

mottagningen har medfört att det inte längre finns någon väntetid för att få rådgivning. Tidigare var väntetiden ca tre månader.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel personer med socialmedicinska- och rehabiliteringsskäl som går till egen eller annan försörjning, efter insats i förvaltningens verksamhet	35 %	25 %	VB 2012

**KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar**

 Uppfylls helt

Stadsdelsnämndens verksamheter agerar miljövänligt genom att källsortera, sortera ut biologiskt nedbrytbart köksavfall och kompostera på så många ställen som möjligt. Varje enhet har ett miljöombud som återkommande erbjuds vidareutbildning för att vara ett stöd för ytterligare miljöförbättringar.

Fr.o.m. 2012 har budget- och uppföljningsansvar för el lagts ut på de verksamheter som drivs i egen regi. Det beräknas ge bättre kontroll över förbrukningen och möjlighet till effektiviseringar. Årsmålet för elförbrukning per kvadratmeter har höjts något p.g.a. att fler nya lokaler för förskola värms upp med direktverkande el. KF:s årsmål har ändrats sedan budget p.g.a. nya beräkningsprinciper. Nämndens mål bör i stället jämföras med tidigare års mål och utfall och med jämförbara stadsdelsnämnder. Vid en sådan jämförelse står sig Kungsholmen relativt väl. Transporter sker till fots, med cykel och med kollektivtrafik. Stadsdelsnämnden har 120 tjänstecyklar och två miljöbilar som drivs med biogas och har dubbfria vinterdäck. Nämndens mål om 100 procent miljöbränsle har inte kunnat uppnås eftersom bilarna som båda är gasdriva måste startas på bensin innan de går över på gasdrift och för att gas inte alltid varit tillgängligt.

Stadsdelsnämnden och förvaltningen kan ytterligare bidra till en hållbar livsmiljö genom att öka andelen ekologiska livsmedel, minska pappersförbrukningen samt ställa miljökrav vid inköp och upphandling

Stadsdelsnämnden är remissinstans och har under året deltagit aktivt i stadens samhällsplanering för att öka medborgardialogen och samverka inom staden i angelägna stadsmiljöfrågor. Tillsammans med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har förvaltningen deltagit i planeringen av förskolor, äldreboenden, specialbostäder, parker och grönområden. Stadsdelsförvaltningen har på nämndens uppdrag verkat för en ökad områdesplanering för att underlätta

planering och ge ökad möjlighet till medborgardialog. Förvaltningen har särskilt deltagit i planeringen av Västra Kungsholmen och Marieberg.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2012
 Andel elbilar	0 %	0 %	5 %	2012
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2012
 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	92,13 %	100 %	tas fram av nämnden/styrelsen	VB 2012
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	80 %	2012
 Elanvändning per kvadratmeter	50 kwh/kvm	70 kwh/kvm	35 kWh	2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015	2012-01-01	2012-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En resepolicy för Kungsholmens stadsdelsnämnd utarbetas	2012-04-25	2012-12-31	
 I remissyttranden över nya detaljplaner m.m. belyses frågor som berör hållbar livsstil och boende	2012-04-25	2016-12-31	
 När livsmedel eller måltider köps in väljs så långt möjligt ekologiska alternativ (konteras på 6442)	2012-04-25	2013-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
I.6 Stockholmarna ska vara nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

 Uppfylls helt

Kulturen ska nå så många som möjligt. För kultur för barn i våra verksamheter vägleds vi av kulturplanen "Kultur i ögonhöjd". För äldre utgör kulturen en viktig del i nämndens mål om att brukare har en meningsfull tillvaro genom sociala aktiviteter. Kultur- och föreningsliv kan söka stöd av nämnden för verksamhet som kompletterar nämndens verksamheter. Nämnden har i två beslut fördelat 0,3 mnkr till sådan verksamhet och genom ett långvarigt samarbete med "Öppna teatern" erbjuds äldre vid särskilda boenden återkommande kulturaktiviteter. Innerstadens stadsdelsförvaltningar erhöll under 2012 statsbidrag för att genomföra insatser i syfte att revitalisera det finska språket och främja den finska kulturen med inriktning speciellt för äldre och under hösten genomfördes en kulturdag för äldre finstalande seniorer.

I ett stort antal medborgarförslag har framförts idéer om förbättrade funktioner i parker och grönområden. Vissa förslag har redan genomförts, medan andra beslutats men ännu inte genomförts.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningsnämnden ska i dialog med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och det fria kulturlivet utveckla Kulan för att ge fler barn och unga i skola och förskola möjlighet till kulturupplevelser	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Under året har ett samarbete med Kungsholmens bibliotek startat med bl.a. en gemensam workshop för bibliotekarier och förskollärare som en del i att utveckla barns intresse för böcker och berättelser.

NÄMNDMÅL:
Medborgare är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i stadsdelens parker och inom stadsdelsnämndens verksamheter.

 Uppfylls helt

Nämnden ansvarar för drift, underhåll och investeringar i parker. I Råambshovsparken firas traditionsenligt nationaldagen. Årets firande var det sjunde i ordningen. Nationaldagsfirandet är en folkfest som lockar infödd som inflyttad och bjuder på kultur- och fritidsaktiviteter över

generationsgränser. Firandet arrangeras i samarbete med Kulturskolan i Stockholm, ideella organisationer inom kultur och idrott, lokala näringsidkare samt frivilligorganisationer.

Barn och unga deltar i kultur- och idrottsaktiviteter av olika slag. Det kan vara allsång, lekar, musikutövning, snowboardåkning, skating m.m. Med det stora antal barn som föds och den inflyttning som sker i stadsdelsområdet spelar också de öppna verksamheterna som öppen förskola, parklek och fritidsgård en allt större roll.

Alla barn och ungdomar i åldern 9-16 år erbjuds plats på sommargård (kollo). Årets ansökningar till kollo var färre än tidigare år.

I samband med upprustning av Rålambshovsparken har stora satsningar gjorts på ytor för spontanidrott såsom basket, friidrott, beachvolleyboll, skate m.m. Parken, främst den stora amfiteatern, upplåts i samarbete med trafikkontoret för olika idrotts- och kulturaktiviteter. I Kronobergsparken arrangeras årligen t.ex. allsång för de minsta. Parken rustas nu upp för bl.a. förstärkta möjligheter till kultur- och idrottsarrangemang med bl.a. en ny scen med tak och ett utegym. Ett pingisbord har tillkommit i Kristinebergsparken efter ett medborgarförslag. Ytorna i dessa och flera andra parker används också frekvent för spontana aktiviteter.

I den nya stadsdelen Västra Kungsholmen har bl.a. anlagts ett utegym. Längs Kungsholms strand planeras, efter förslag från medborgare, ytterligare utrustning för spontanidrott. Bl.a. kommer en mindre multisportplan att anläggas.

Kungsholmens dagliga verksamhet för en dialog om ett samarbete i ett projekt med idrottsförvaltningen, vilket handlar om friskvård för personer med funktionsnedsättning. Denna målgrupp är en grupp som löper stor risk för ohälsa, varför verksamheten vill bidra till goda levnadsvanor.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Medborgarna i stadsdelen tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm	80 %	70 %	2012

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

I.7 Stockholmare ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

 Uppfylls helt

I den nyligen färdigställda stadsövergripande medborgarundersökningen är 57 procent nöjda med skötsel av parker och grönområden - något under

Verksamhetsberättelse Nämnd

nämndens mål. Besökstrycket på parkerna ökar kontinuerligt och stadsdelsområdet växer med många nya bostäder. Budgeten för parkskötsel som fördelas enligt en fördelningsnyckel har hittills inte tillräckligt kompenserat för detta.

I samma medborgarundersökning har 84 procent av de svarande inom Kungsholmens stadsdelsområde instämt i påståendet att stadsdelen på det hela taget är trygg att bo i. Detta är gemensamt med Bromma undersökningens högsta siffra. Genomsnittet för staden är 71 procent.

I undersökningen instämmer 66 procent i påståendet att det på det hela taget är rent och städlat i stadsdelsområdet. Detta placerar Kungsholmen på femte plats bland de fjorton stadsdelarna. Genomsnittet för staden är 62 procent.

Förvaltningen har tillsammans med närpolisen arbetat fram en struktur för sociala insatsgrupper. Syftet är att förebygga ungdomskriminalitet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	57 %	59 %	61 %	2012
 Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser att förebygga eller minimera under året	100 %	100 %	100 %	2012
 Antal krisledningsövningar i nämnd/bolag på ledningsnivå	1 st	1 st	46 st	2012

NÄMNDMÅL:

Medborgare, besökare och företag upplever att parker och grönområden är välskötta, attraktiva och tillgängliga samt att Kungsholmen är ett tryggt stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Förnyelse, upprustning och skötsel av stadsdelsområdets parker och grönområden har styrts av den lokala parkplanen. Entreprenaden för parkskötsel utför de insatser som ska hålla grönytorna välskötta och attraktiva. Parkupprustningar har genomförts kontinuerligt för att öka trygghet och trivsel i stadsdelsområdets parker. Under året har bland annat

Kronobergsparken rustats upp genom trädvård, upprustning av bollplan och scen samt reinvesteringar i lekplats, gångvägar och rännalar. Ett program har tagits fram för Stora Essingens parkstråk med inriktning på tillgänglighet och trygghetshöjande åtgärder. Vegetationsåtgärder och upprustning av markytor har genomförts på Norr Mälarstrands gårdar. Tillgänglighets- och trygghetshöjande åtgärder har genomförts på Kungsholms strandstig.

För att säkra en långsiktigt hållbar utveckling i stadsdelsområdets parker och grönområden har reinvesteringsbehovet kartlagts under året. Detta kommer att ligga till grund för en plan för reinvesteringar som tas fram under 2013.

För att minska nedskräpningen och öka ansvaret för det offentliga rummet genomfördes kampanjen "Tillsammans för ett renare Kungsholmen". Den 27 april arrangerades ett evenemang i Rålambshovsparken för att informera om hur vi arbetar med att hålla parkerna rena.

Under 2012 har Stockholms stad tagit fram Den gröna promenadstaden - en strategi för utvecklingen av Stockholms parker och natur.

Parkmiljöavdelningen har varit delaktig i framtagandet av programmet. Under nästa år fortsätter arbetet med framtagandet av strategier och styrdokument för Stockholms parker genom att Stockholms parkprogram, som är ett praktiskt verktyg i arbetet med parker och natur, går ut på remiss.

Den 25 augusti arrangerade Stockholms stad Parkernas dag för att visa upp och sprida kunskap om stadens många fina parker. På Kungsholmen genomfördes guidade parkvandringar i Luxparken och Mariebergsparken.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Kungsholmsborna tycker att Stockholm är en ren och välstädd stad att bo i.	72,14 %	62 %	2012
 Andelen barn och ungdomar som känner sig ganska eller mycket trygga om de går ut ensam sent en kväll i området	88,25 %	87 %	2012
 Kungsholmsborna tycker att Stockholm är en trygg stad att bo i. (Kungsholmens stadsdelsnämnd)	83 %	80 %	2012

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arrangera träff om tillgängligheten i stadsdelsområdet med stadsdelsnämnd, företagarförening och rådet för funktionshinderfrågor.	2012-01-01	2016-12-31	
 Genomföra kampanj mot nedskräpning	2012-01-01	2012-12-31	
 Genomföra skräpmätning	2012-01-01	2012-12-31	
 Påbörja uppdateringen av parkplanen	2012-01-01	2012-12-31	
 Ta hänsyn till tillgänglighets- och trygghetsaspekter vid parkupprustningar, anläggning av förskolelokaler mm	2012-01-01	2016-12-31	
 Utbildning av parkdriftentreprenörer	2011-08-30	2012-12-31	
 Försäkra att nämndens nationaldagsfirande är tillgängligt och möjliggör delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	2012-01-01	2016-12-31	
 Kontinuerligt vidarebefordra inkomna synpunkter och klagomål till rätt instans.	2012-01-01	2016-12-31	

KF:S INRIKTNINGSMÅL 2:
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Under 2012 har arbetet med resultatstyrning utvecklats. Nästan alla stadsdelsnämndens enheter har utarbetat ett antal s.k. resultatindikatorer för att bättre följa upp de viktigaste resultaten som ska uppnås för medborgarna. Arbetet med att utveckla uppföljningsmetoder och för att stärka analysen av våra resultat har fortsatt under året. Uppföljningsarbetet utgår ifrån stadens brukarundersökningar och utredningsverktyg och kompletteras av egna uppföljningsmetoder. Inom äldreomsorgen har en modell utvecklats där kriterier tas fram så att en transparent bedömning av måluppfyllelse kan göras.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.1 Stockholmarna ska erbjudas valfrihet och ökad mångfald

 Uppfylls delvis

Valfrihet erbjuds genom det valfrihetssystem och den kundvalsmodell som finns inom Stockholms stad. Brukarna har möjlighet att själva välja verksamhet inom förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatri. För att underlätta valet för medborgarna har verktyget Jämför service utvecklats och finns på stadens hemsida.

Antalet barn har ökat kraftigt de senaste åren. I ett utbyggnadsskede av förskolan har det varit svårt att tillfredsställa vårdnadshavares förstahandsval av kommunal förskola. Målet om möjlighet att välja barnomsorg bland både fristående och kommunala förskolor är däremot uppfyllt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	76 %	75 %	75 %	2012
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	72 %	66 %	67 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst	66 %	80 %	70 %	2012

 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	38 %	70 %	55 %	2012
--	------	------	------	------

Kommentar:

Orsaken till att brukare upplever att de inte har möjlighet att välja vård- och omsorgsboende är svår att bedöma. Det kan finnas flera orsaker, t ex informationsbrist, att man inte får sitt förstahandsval eller att anhöriga gjort valet. I nämndens egen brukarundersökning uppger 67 % att man gjort ett aktivt val av vård- och omsorgsboende.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom den kommunala förskolan	69	70 %	2012

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barn till föräldralediga har i dag rätt till 30 timmars förskola. Förvaltningen ska utreda en mer flexibel fördelning av de 30 timmarna.	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Stadsledningskontoret har utrett frågan och ett förslag har varit ute på remiss hos stadsdelsnämnderna under hösten 2012. Förvaltningen har besvarat remissen.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.2 Förskolor och skolor i Stockholm ska ge barn vad de behöver för att lära och utvecklas

 Uppfylls helt

För att utveckla personalens kompetens och därmed nå målen har en samlad bedömning av förskoleverksamhetens fortbildningsbehov gjorts utifrån enheternas kvalitetsredovisningar. De områden som har prioriteras under året är:

Verksamhetsberättelse Nämnd

- fördjupad implementering av den reviderade läroplanen
- pedagogisk dokumentation
- pedagogisk matematik och naturkunskap
- fortbildning i uppföljningsverktyget, PEP (pedagogisk plattform)

Under våren 2012 genomfördes en större omorganisation av förskolan. Den nya organisationen ger förutsättningar för stabila ledningsgrupper och en pedagogisk samsyn. Under hösten påbörjades en fortbildningsinsats för förskolechefer och biträdande förskolechefer i syfte att stärka det pedagogiska ledarskapet. Fortbildningen fortsätter även under 2013. Den pedagogiska samsynen har också stärkts genom en seminariereserie för samtlig förskolepersonal som genomförts under hösten i syfte att utveckla pedagogiken och den pedagogiska miljön.

Uppföljningsverktyget PEP, som är en del av resultatstyrningen, har testats under det gångna året. Det har då framkommit att förskolorna behöver vidareutveckla barnens matematiska och naturvetenskapliga förmågor (mål från läroplanen). Som ett led i detta arbete har förskolorna under hösten påbörjat ett deltagande i NTA, Naturvetenskap och Teknik för Alla. NTA är ett utvecklingsprogram med syfte att stimulera nyfikenhet och öka intresset för naturvetenskap, teknik och matematik hos både barn och förskolepersonal. Hittills har ett tjugotal pedagoger genomgått utbildningar som behandlar ljud, luft och vatten.

Nämndindikatorerna som bygger på PEP-materialet prövas för första gången i denna verksamhetsberättelse. Det råder ännu en viss osäkerhet bland förskolepersonalen när det gäller hanteringen av materialet. Ytterligare fortbildningsinsatser görs under kommande vår. Mot den bakgrunden har det varit svårt att sätta upp väl avvägda årsmål.

Den lagstadgade barnomsorgsgarantin i kombination med det stora behovet av förskoleplatser påverkar antalet barn i grupperna. Genomsnittet för Kungsholmen ligger dock lägre än KF:s årsmål.

Antalet barn per personal (årsarbetare) är något lägre jämfört med föregående år men når ännu inte årsmålet 4,8. Ser man däremot till antalet anställda personer, som tydligare visar vuxentätheten då verksamheten är som intensivast, är motsvarande siffra 4,69.

Andelen vårdnadshavare som anser att förskolans miljö är trygg och säker är lägre än jämfört med föregående år och ligger nu under stadens genomsnitt. Samtliga förskolor genomför regelbundet barnsäkerhetsronder och rutiner vid t.ex. utevistelse och hämtning/lämning finns. Det är viktigt att sådan information kommuniceras till alla vårdnadshavare. Omorganisationen kan också ha medfört större personalrörlighet än normalt vilket kan ha påverkat upplevelsen av trygghet.

Andelen nöjda vårdnadshavare avseende Utveckling och lärande ligger på samma nivå som stadens genomsnitt. Men stadsdelsområdets resultat är

Verksamhetsberättelse Nämnd

lägre jämfört med föregående år. En orsak kan vara att det tillkommit en fråga inom området Utveckling och lärande, *Mitt barn ges stöd i att utveckla sin matematiska förmåga*; dessutom har en fråga flyttats från frågeområdet Barns inflytande till frågeområdet Utveckling och lärande, vilket gör att resultaten inte är direkt jämförbara med föregående år.

Personalens bedömning av "Förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling" har sjunkit jämfört med föregående år när personalen skattar sin egen pedagogiska insats. Förskolans omorganisation kan även här ha påverkat resultatet.

Under året har drygt 50 barn i behov av särskilt stöd tilldelats extra resurstöd och arbetslagen har haft möjlighet till konsultativt stöd av specialpedagog och talpedagog.

Utöver de indikatorer som redovisas i verksamhetsberättelsen bygger bedömningen av måluppfyllelsen på förskolornas kvalitetsredovisningar och annan uppföljning som löpande dialog med förskoleledning, verksamhetsbesök m.m. Sammantaget anser förvaltningen att KF:s mål för förskoleverksamheten är uppfyllt.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2012
 Andel förskollärare av antal anställda	33 %	42 %	41%	2012
 Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygg och säker miljö	72 %	78 %	79%	2012

Kommentar:

Andelen förskollärare är fortsatt låg. Fyra barnskötare har tagits in till höstens distansförskollärarytbildning. Trots de aktiviteter förvaltningen genomfört i form av öppna hus, annonskampanj m.m. har målet inte uppfyllts. Varje avdelning har dock en förskollärare som är ansvarig för den pedagogiska verksamheten med undantag av stadsdelsområdets minsta förskola, Hattstugan. Den stora bristen på utbildade förskollärare är en orsak som försvårar möjligheten att uppnå det uppsatta målet. Sedan mättillfället den 15/10 har ytterligare 10 förskollärare anställts under 2012. 16 barnskötare går för närvarande på betald arbetstid utbildning till förskollärare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	75 %	80 %	78%	2012
 Antal barn per avdelning	15,4 barn/avd.	15	16	2012
 Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	Verksamhetsberättelse 2012
 Antal förskolebarn per anställd(årsarbetare)	4,96 st	4,8 st	4,8	2012
 Personalens bedömning av "Förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,05	3,5	3,5	2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att föräldrars val i större utsträckning kan tillgodoses samt verka för att många alternativ finns att välja mellan	2012-01-01	2012-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram konkreta handlingsplaner för de olika pedagogiska verksamheternas fortsatta arbete med att införa it i pedagogiken samt it i de administrativa rutinerna	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förskolorna går under 2013 in i PIM, Praktisk IT och Mediakunskap. Inför starten i PIM har respektive förskoleområde tagit fram en handlingsplan för IT-arbetet.

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-508 08 000
 kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för inkomstkontroll	2012-01-01	2012-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2012-01-01	2012-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2012-01-01	2012-12-31	
✓ Stadsdelsnämnderna ska utveckla samverkan med fristående förskolor och både kommunala och fristående skolor	2011-01-01	2012-12-31	
✓ Stadsdelsnämndernas ska säkerställa att förskolans nya läroplan är implementerad i alla förskolor	2012-01-01	2012-12-31	
✓ Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna utarbeta skriftliga riktlinjer för rutiner vid övergången mellan förskola och skola	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Ett förslag till riktlinjer finns framtaget av utbildningsförvaltningen. I avvaktan på att beslut fattas används stadsdelområdets egna riktlinjer som är framtagna i samverkan med skolan.

▶ Utbildningsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genomföra en granskning av placerade barns skolsituation	2012-01-01	2013-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

SkolFam, skolsatsning i familjehemvård, en forskarstödd arbetsmodell införs i Stockholms stad på försök under en tvåårsperiod. Det omfattar familjehemsplacerade barn 6-12 år som är placerade i Stockholms stad, av staden och i ett familjehem i staden. Antal barn blir ca 30. Barn aktuella vid förvaltningens familjeenhet som uppfyller kriteriet ska ingå i projektet. Projektet beräknas komma igång under våren 2013. Specialpedagog och skolpsykolog ska anställas. Projektet ska drivas av Socialförvaltningen i nära samarbete med Utbildningsförvaltningen.

NÄMNDMÅL:

Barnen får en fungerande övergång till fortsatt lärande i förskoleklass (barn och ungdom)

◆ Uppfylls delvis

Verksamhetsberättelse Nämnd

Förskolorna förbereder barnen inför förskoleklassen enligt den plan som utarbetats av förskolor och skolor gemensamt och som finns i samverkansöverenskommelsen mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningen.

I årets förskoleundersökning tas frågan om övergång till skolan upp för första gången. Resultatet för stadsdelsområdet är lägre än stadens genomsnitt. Inom förvaltningen pågår ett arbete att tillsammans med de kommunala grundskolorna få handlingsplanen att fungera bättre i praktiken.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra två samverkansmöten per år med enskilda och kommunala skolor om övergången till förskoleklass	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:

Barnen förstår och praktiserar alla människors lika rätt och värde (barn och ungdom)

 Uppfylls helt

Arbetet med normer och värden finns med naturligt i den dagliga verksamheten på förskolan. Genom att förmedla ett empatiskt förhållningssätt utifrån demokratiska värderingar och den värdegrund som arbetets fram på enheterna är pedagogerna medvetna om att de är förebilder för barnen.

Resultatet från förskoleundersökningen vad gäller läroplansområdet Normer och värden är fortsatt högt och placerar sig näst högst jämfört med övriga stadsdelsområden.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel barn som förstår och praktiserar alla människors lika rätt och värde (PEP)	67 %	70 %	2012

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram anvisningar och en gemensam mall för att säkerställa kvaliteten på planerna mot kränkande behandling	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:
Barnen har självkänsla och självförtroende och är delaktiga och utövar inflytande (barn och ungdom)

 Uppfylls helt

Barnen sätts i fokus och blir bemötta utifrån sina egna förutsättningar och behov. Förskolepersonalen synliggör både för barnen och för föräldrarna hur barnen påverkar verksamheten i vardagen.

Läroplansområdet Barns inflytande har utvecklats under året. Förskoleundersökningen visar en ökning av områdets index från 77 till 83. Det är två enheter högre än stadens genomsnitt.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel barn som har god självkänsla och gott självförtroende (PEP)	74 %	70 %	2012
 Andel barn som är delaktiga och utövar inflytande (PEP)	72 %	70 %	2012

NÄMNDMÅL:
Barnen utvecklar sina förmågor och sin kreativitet i samspel, kommunikation, matematiskt tänkande och naturvetenskap genom ett lustfyllt lärande (barn och ungdom)

 Uppfylls helt

Pedagogerna utgår ifrån att barnen har grundläggande förmågor och tar tillvara barnens naturliga lust och förmågor. Förskolorna ger barnen tillgång till kulturella upplevelser och uppmuntrar och utvecklar förmågan att skapa och uttrycka sig i olika former.

Resultatet från förskoleundersökningen är lägre jämfört med tidigare år men ligger på samma nivå som stadens genomsnittsvärde. Under hösten har en seminarierie genomförts för samtlig förskolepersonal i syfte att utveckla pedagogiken och den pedagogiska miljön.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel barn som utvecklar sina förmågor och sin kreativitet i samspel, kommunikation, matematiskt tänkande och naturvetenskap genom ett lustfyllt lärande (PEP)	68 %	70 %	2012

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjud utbildning till förskolepersonal som arbetar med barn med fysisk funktionsnedsättning.	2012-01-01	2016-12-31	
 Implementera "Kultur i ögonhöjd" – för, med och av barn och unga, en strategisk plan för barn och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012	2010-01-01	2012-12-31	
 Implementera förskolans riktlinjer för flerspråkiga barn	2012-01-01	2012-12-31	
 Inventera den fysiska tillgängligheten till förskolelokaler.	2013-01-01	2013-12-31	
 Utveckla former för att följa upp och utvärdera barngruppernas storlek och sammansättning	2012-01-01	2012-12-31	
 Inventera den fysiska tillgängligheten till fritidsgårdar och parklekar.	2013-01-01	2013-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förskola och hem kompletterar varandra utifrån sina olika roller (barn och ungdom)

 Uppfylls helt

Föräldrar och förskola har en ömsesidig respekt för varandra och samarbetar. Föräldrar har förståelse för, inflytande och insyn i verksamheten.

Resultatet från förskoleundersökningen ligger kvar på föregående års resultat och är en enhet högre jämfört med stadens snittnivå.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel föräldrar som upplever en god samverkan med förskolan	77 %	78 %	2012

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Stockholmarna ska uppleva att de får god service och omsorg

 Uppfylls helt

Äldreomsorg

Brukarundersökningar

För att kunna följa upp och mäta att verksamheterna lever upp till stadens mål om god service och omsorg genomför stadsdelsnämnden årliga kvalitetsuppföljningar samt egna brukarundersökningar som ett komplement till stadens brukarundersökningar. I verksamhetsberättelsen redovisas de kvalitetsuppföljningar som är genomförda under året (se bilaga). De nämndindikatorer som avser vård- och omsorgsboende bygger på individuppföljningar gjorda vid Serafen och Solbacken samt de personer som bor på boenden som staden har ramavtal med.

Varje år genomför staden brukarundersökningar för att undersöka vad invånarna tycker om stadens tjänster. 2012 års undersökningar inom äldreomsorgen omfattar hemtjänst i ordinärt boende och på servicehus, vård- och omsorgsboende samt dagverksamhet. Även Socialstyrelsen har genomfört en årlig brukarundersökning. Samtliga undersökningar är urvalsundersökningar förutom nämndens individuppföljning inom vård- och omsorgsboende. Nämndens uppföljning kompletteras med observationer på demensboendena.

Resultaten 2012 som kommenteras här under respektive nämndmål utgår från vad Kungsholmens brukare har svarat samt vad som framkommit vid kvalitetsuppföljningarna. Varje utförare får också en egen rapport med resultat från stadens undersökning men där redovisas resultaten utifrån de som bor på respektive servicehus eller vård- och omsorgsboende och där ingår alla som bor oavsett från vilken stadsdelsnämnd. Detta kan innebära att resultaten skiljer sig åt beroende på vilken rapport man tar del av. Enheter i egen regi kommenterar sina resultat i sin egen verksamhetsberättelse.

Sammanfattningsvis kan förvaltningen konstatera att resultaten för Kungsholmens stadsdelsnämnd i stadens brukarundersökning är bra. Resultaten för hemtjänst i ordinärt boende ligger över eller i nivå med stadens genomsnitt. Inom flera områden är resultaten bättre än föregående år. Resultaten för servicehusen är generellt sett något sämre än för övriga verksamheter. Pilträdet ligger väl över stadens genomsnitt medan

Verksamhetsberättelse Nämnd

Fridhemmet ligger lägre. En sammantagen bedömning visar att resultaten för vård- och omsorgsboende ligger något högre än för staden som helhet. Resultaten har förbättrats jämfört med 2011 inom i stort sett alla områden. Brukarna är mycket nöjda med dagverksamheten på Kungsholmen. Temabo AB kommer som ett resultat av de förhållandevis dåliga resultaten i stadens brukarundersökning att genomföra fokusgrupper med de boende på Alströmerhemmet och Fridhemmets servicehus för att identifiera utvecklingsområden.

Socialstyrelsen har också genomfört sin årliga brukarundersökning. Det är svårt att göra en jämförelse med resultaten från denna undersökning då den redovisar servicehusen tillsammans med övrigt särskilt boende vilket vare sig staden eller stadsdelsnämnden gör.

Måluppfyllnad

Beställarorganisationen inom äldreomsorgen har en sammanhållen process för styrning och uppföljning. Resultat sammanställs från den samlade uppföljningen och en slutlig analys av måluppfyllnad görs av Resultat- och analysgruppen. Som underlag för att beskriva måluppfyllnad i förhållande till resultatmål används resultat från den samlade uppföljningen som bl a består av nämndens indikatorer, individuppföljning, avtals- och kvalitetsuppföljningar enligt SoL och HSL, verksamhetsbesök, stadens brukarenkät, synpunkter, klagomål och avvikelser enligt SoL och HSL, rapporter från trygghetsjouren samt Lex Sarah- och Mariaanmälningar. En modell där hög transparens ger ett tydligt underlag för bedömning av nämndens måluppfyllelse kommer att implementeras 2013.

Social omsorg

Inom social omsorg arbetas förebyggande på många sätt. Förvaltningen har tilldelats medel för att utveckla verksamhet vid vuxenheten för personer som saknar stadigvarande bostad och har missbruksproblem och, eller psykiska problem. I samarbete med högskola pågår ett utvecklingsarbete inom den sociala barn- och ungdomsvården. En struktur för arbetet med sociala insatsgrupper har tagits fram tillsammans med polisen, i syfte att förebygga ungdomskriminalitet. Ett arbete mot relationsvåld pågår sedan flera år inom hela verksamhetsområdet. Det har lett fram till ett förändrat arbetssätt inom socialtjänsten, inklusive äldreomsorgen och förskolan. De olika arbetena redovisas under respektive nämndmål.

Brukarundersökningar

Stadens brukarundersökning genomförs årligen och omfattar grupp- och servicebostad, daglig verksamhet, korttidshem och barnboende. Resultaten för grupp- och servicebostad visar att 80 procent av brukarna är nöjda med sitt boende men nämndens årsmål på 88 procent nås inte. Nöjdheten har förbättrats från föregående år men nämndens resultat ligger under stadens snitt som är 82 procent. Årsmålet för andel brukare som upplever att de kan påverka insatsernas utformning nås 2012. 89 procent av brukarna känner sig

Verksamhetsberättelse Nämnd

trygga i sin bostad men nämndens årsmål på 91 procent nås inte. Resultaten för korttidshem visar att brukarna på det hela taget är mer nöjda än 2011. 100 procent av brukarna är nöjda med sitt korttidshem och nämndens årsmål uppnås. Resultaten från daglig verksamhet visar att 88 procent av deltagarna är nöjda jämfört med stadens 83 procent och en förbättring har skett från föregående år då siffran var 82 procent. Nämndens årsmål på 91 procent har dock inte uppnåtts. Brukarundersökningen visar vidare att en hög andel av brukarna är nöjda med biståndshandläggarnas bemötande. Resultaten avseende detta för grupp- och servicebostad är 83 procent, för daglig verksamhet 86 procent och för korttidshem 67 procent.

För att följa upp och mäta resultat inom socialpsykiatri genomförs individuppföljningar. Mätningarna startade 2011 men det är först 2012 som mer heltäckande resultat finns att redovisa. Resultaten för Kungsholmens stadsdelsnämnd ligger som helhet över stadens genomsnitt. Andel personer som följs upp två gånger eller mer under året är 100 procent jämfört med 53 procent för staden. 77 procent av klienterna uppger att dennes livssituation har förbättrats i och med de insatser som ges, 96 procent av de livsområden där stöd ges fungerar enligt den enskilde och 61 procent av delmålen med insatsen har uppnåtts. Samtliga dessa resultat ligger över stadens snitt. Av klienterna är 79 procent nöjda med sin insats i form av sysselsättning, boende eller boendestöd. I staden som helhet är resultatet 85 procent. Det går inte att koppla resultaten till respektive utförare vilket skulle vara en viktig komplettering i samband med avtalsuppföljningar.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ASI (Addiction Severity Index) utredningar	84,5 %	90 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: ASI-utredning avser endast personer som har ett missbruk. Att målet inte nås beror delvis på att det är högt satt och delvis på att det i några ärenden inte varit möjligt att genomföra någon ASI-utredning, då personen inte haft förmågan eller viljan att genomföra ASI-intervjun. Förvaltningens resultat är bland de högsta i staden.				
 Andel av inkommande anmälningar inom BoU där det inleds en utredning (IoF)	46,4 %	40 %	fastställs	2012
 Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård	35,3 %	60 %	tas fram av nämnden	VB 2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Förvaltningens familjeenhet handlägger ett mycket stort antal ärenden med ensamkommande asylsökande barn som ankommer stadsdelsförvaltningens område. Under 2012 har familjeenheten handlagt 84 ärenden. Dessa barn behöver av naturliga skäl placeras då de inte har någon familj. Placeringarna räknas in i statistiken, vilket medför att siffrorna blir missvisande. Om de ensamkommande asylsökande barnen exkluderas i beräkningen, blir andelen barn och unga i biståndsbedömd öppenvård minst 75% av biståndsbedömda insatser och målet nås.

 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	94,92 %	80 %	öka	VB 2012
 Andel enskilda som minskat sitt behov av stöd inom socialpsykiatri	60,75 %	55 %	tas fram av nämnden	2012
 Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom socialpsykiatri, IoF	85 %	80 %	tas fram av nämnden	VB 2012
 Andel klienter inom socialpsykiatri som erhållit två uppföljning enligt DUR under året	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2012
 Andel mål för den enskilde, med insatser inom socialpsykiatri, som i snitt uppnås (IoF)	96 %	90 %	fastställs 2012	2012

Kommentar:

Statistiken kommer från SLK's centrala delmålsuppföljningssystem där handläggare matar in uppgifter från varje uppföljning av beviljade insatser. Indikatorn baseras sedan på att ett uppfyllande av ett uppsatt delmål och en förflyttning mot ett delmål. Där den enskilde når en högre funktionsnivå minskar den enskildes behov av stöd.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom loF, socialpsykiatri	0,31 %	0,5 %	tas fram av nämnden	VB 2012
 Andel personer i förhållande till hela befolkningen som har haft insatser inom vuxen missbruk, loF	0,09 %	0,15 %	tas fram av nämnden	VB 2012
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som på det hela taget är nöjda med sin insats (loF)	79 %	82 %	82	2012
Kommentar: Stadens brukarundersökning genomförd 2011 ligger till grund för målvärdet. Någon utförligare analys av resultatet finns inte tillgänglig.				
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som upplever att de fått en förbättrad livssituation enligt DUR uppföljningen (dokumentation, utvärdering och resultat) (loF)	77 %	60 %	öka	2012
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes (loF)	71 %	76 %	76 %	2012

Kommentar:

Indikatorn innefattar tre undersökta områden; boendestöd, sysselsättning och gruppbostad. Nöjdhet i % för de tre områdena: Boendestöd 76%, Sysselsättning 66% och gruppbostad 64%. Någon utförligare analys av utfallet finns inte tillgänglig.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

 Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	90 %	tas fram av nämnden	2012
---	-------	------	---------------------	------

Kommentar:

Familjeenhetens ungdomsgrupp arbetar enligt följande rutin:

Vårdnadshavarna kontaktas per telefon eller brev inom 48 timmar med kallelse till samtal tillsammans med den minderårige (under 15 år), om detta kan ske utan hinder av förundersökningssekretessen. Avvikelse rapporteras till ansvarig chef.

 Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	70,91 %	60 %	tas fram av nämnden	VB 2012
--	---------	------	---------------------	---------

Kommentar:

Avser vuxna i biståndsbedömd öppenvård avseende missbruk.

 Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	62,32 %	60 %	öka	VB 2012
--	---------	------	-----	---------

 Antal familjer med barn som saknar stadigvarande bostad (IoF)	1 st	2 st	fastställs 2012	VB 2012
---	------	------	-----------------	---------

Kommentar:

Under 2012 har antalet barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad varit 4 i tertialrapport 1, 3 i tertialrapport 2 och 1 barnfamilj i december. Ett genomsnitt per månad blir 0,66. Efter avrundning blir siffran 1.

 Antal nytillkomna försöks- och träningslägenheter (IoF)	5	10	fastställs 2012	2012
---	---	----	-----------------	------

Kommentar:

Avser antalet inkomna försöks- och träningslägenheter under 2012. Antalet påverkas av hur många brukare som bedöms ha förmåga att klara insatsen försöks- eller träningslägenhet. I allmänhet får förvaltningen lägenheter när behov finns.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antalet försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i stadsdelsnämnden (IoF)	25 %	10 %	fastställs 2012	2012
 Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	22 %	80 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Enheten arbetar systematiskt med att genomföra DUR utredningar vilket idag genomförs på alla nya ärenden enligt SoL.				
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	89 %	89 %	2012
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	73 %	73 %	72 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	85 %	tas fram av nämnden	2012
 Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 %	1,8 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Ingen person har övergått till lönearbete på den öppna arbetsmarknaden.				
 Antal nytilkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	100 st	2012
Kommentar: Under 2011 togs två nya gruppboenden i drift; i kvarteret Lusten 6 lägenheter och i kvarteret Välgången 6 lägenheter i trapphusmodell. Inflyttning i servicebostaden Lusten har avslutats under första kvartalet 2012.				
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	91 %	91 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79,5 %	88 %	tas fram av nämnden	2012
 Nöjda brukare - daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	91 %	91 %	2012
 Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	91 %	91 %	2012
 Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	88 %	88 %	2012
 Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	74 %	80 %	tas fram av nämnden	2012
Kommentar: Siffran avser endast verksamheter i egen regi. Efter att språkprojektet ArbetSam är slutförd kommer fler i personalen på Serafens vård- och omsorgsboende att kunna gå grundutbildning.				
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	98 %	84 %	84 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	84 %	84 %	2012
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	87 %	84 %	84 %	2012
 Maten smakar bra - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	79 %	85 %	75 %	2012
 Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	78 %	75 %	75 %	2012
 Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	76 %	75 %	75 %	2012
 Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	78 %	80 %	74 %	2012
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	87 %	82 %	84 %	2012
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	89 %	85 %	89 %	2012

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen	2012-01-01	2013-12-31	
 Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonal med svenska som andraspråk	2011-01-01	2012-12-31	
 Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2011-01-01	2012-12-31	
 Äldre ska ges möjlighet att påverka vad de vill äta och de ska ha möjlighet att välja mellan olika maträtter	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:
Barn och ungdomar har skäliga levnadsförhållanden och utvecklas gynnsamt (social omsorg, barn och ungdom)
 Uppfylls helt

Preventionsenheten har under året arbetat med generellt föräldrastöd i form av ABC (Alla barn i centrum). ABC vänder sig till vårdnadshavare med barn mellan 3-12 år. Alla fältassistenter utbildas till handledare och även förskolepersonal deltar.

Cannabis har varit ett stort fokusområde under året och här har preventionssamordnaren tillsammans med fältassistenterna både anordnat och själva deltagit i utbildningar, föreläsningar, fokusgrupper med ungdomar samt informationsinsatser till både professionella och vårdnadshavare.

Stockholmsenkäten har genomförts bland elever i årskurs 9 och årskurs 2 på gymnasiet i hela Stockholms stad samt ett antal kommuner i länet. Under hösten har enheten arbetat med att sammanställa, analysera och presentera Kungsholmens resultat för samverkanspartners, vårdnadshavare m.fl.

För att säkerställa att verksamheten ger goda resultat för brukarna pågår ett långsiktigt utvecklingsarbete inom den sociala barn- och ungdomsvården. Under hösten inledde förvaltningens familjeenhet ett arbete tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning och Ersta Sköndals högskola, för att ta fram en implementeringsstrategi för resultatbaserad styrning och evidensbaserad praktik (Förutsättningar för implementering av resultatbaserad styrning och evidensbaserad praktik, FIRE). Syftet är att

detta utvecklingsarbete ska fungera som kunskapsinhämtare för socialförvaltningens uppdrag enligt nedan.

Familjeenheten har, liksom övriga stadsdelsförvaltningar, tilldelats medel för och har anställt en metodutvecklare under hösten. Syftet är att skapa förutsättningar för implementering av en evidensbaserad praktik med fokus på resultat. Projektet syftar till att under två år utveckla en modell för kompetensutveckling för socialsekreterare och chefer i staden inom den sociala barn och ungdomsvården.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel flickor som besökt kurator på ungdomsmottagningen och upplever att de fått ett bra stöd	91,07 %	90 %	2012
 Andel pojkar som besöker ungdomsmottagningens kurator	17,35 %	30 %	2012
Kommentar: Målet att andelen pojkar som besöker ungdomsmottagningens kuratorer ska uppgå till 30 procent uppnås inte 2012. Siffrorna avser unika personer, inte antal besök. Ungdomsmottagningen har i samband med bl a planeringsdagar under hösten diskuterat olika aktiviteter som kan bidra till att underlätta för pojkar att ha kontakt med våra kuratorer. Dessa har inte varit möjliga att igångsätta på grund av vakans i kuratorsgruppen.			
 Andel pojkar som besökt kurator på ungdomsmottagningen och upplever att de fått ett bra stöd	91,53 %	90 %	2012
 Andelen ungdomar 15 – 19 år som besöker ungdomsmottagningens kurator	66,02 %	40 %	2012
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I syfte att öka andelen pojkar på Ungdomsmottagningen utvecklas samverkan med stadsdelens fritidsverksamheter.	2012-01-01	2012-12-31	
 Samarbetet mellan barnmorskor och kuratorer utvecklas gällande öppet hus.	2011-06-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:
Medborgare har ett varaktigt boende (social omsorg)

 Uppfylls helt

Förvaltningen har tilldelats medel från central medelsreserv för att utveckla verksamhet vid vuxenheten för personer som saknar stadigvarande bostad och har missbruksproblem och, eller psykiska problem. Inom projektet ska noggrannare bedömningar göras avseende målgruppens boendesituation. Mera stöd ges till dem som bor i tränings- eller försöklägenhet, genom en s.k. boendecoach. Insatserna ska utformas individuellt utifrån den enskildes behov. Syftet är att denna målgrupp ska få ett eget fungerande boende, bli självständiga och oberoende av socialtjänsten. Projektet startade under senare delen av hösten. En boendecoach har anställts.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Revidering av handlingsplan för vräkningsförebyggande insatser	2012-01-01	2012-12-31	

NÄMNDMÅL:
Medborgare lever ett liv utan missbruk (social omsorg)

 Uppfylls helt

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel personer som genomgår eller genomgått en sammanhållen vårdkedja.	67,71 %	70 %	VB 2012

Kommentar:

Indikatorn avser andel av antalet aktuella personer vid vuxenheten-missbruk. En sammanhållen vårdkedja innebär förutom kontakt med socialsekreterare också ytterligare insatser från exempelvis beroendemottagningen, psykiatri, kriminalvården samt interna eller externa behandlingsinsatser. Resultaten är oförändrade sedan tertialrapport 2. Vuxenheten har under hösten arbetat med att utveckla resultatstyrningen. Vuxenheten kommer att göra en ny mätning av resultaten i början av 2013 och bedömningen är att det uppsatta målet kommer att nås.

 Andel som minskat sitt missbruk sedan aktualisering	71,76 %	60 %	VB 2012
---	---------	------	---------

NÄMNDMÅL:**Medborgare med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv (social omsorg, barn och ungdom)**

● Uppfylls helt

Från daglig verksamhet till arbete

Socialnämnden har påbörjat ett arbete för att utreda förutsättningarna för hur fler personer med funktionsnedsättningar ska kunna gå från daglig verksamhet till arbete. För att ge bättre förutsättningar att lyckas för de som idag deltar i daglig verksamhet behövs praktikplatser. Förvaltningen inventerar vilka möjligheter som nämndens egna verksamheter har att ta emot praktikanter.

Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

I juni 2011 tog kommunfullmäktige beslut om Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016. I programmet anges sju mål och tretton indikatorer. Stadsdelsnämnden ska i enlighet med programmet ta fram tre aktiviteter per mål till verksamhetsplanen. Förvaltningen tog i samverkan med Rådet för funktionshinderfrågor fram aktiviteter, vilka beskrivs under olika nämndmål i verksamhetsplanen för 2013. Under stadsdelsnämndens sammanträde i maj rapporterade förvaltningen om arbetet med aktiviteterna.

Anhörigstöd för personer under 65 år

Under våren har en kartläggning genomförts, avseende vilket stöd som erbjuds anhöriga till personer under 65 år och vilka behov denna målgrupp har. Enligt bestämmelser i socialtjänstlagen ska anhöriga erbjudas stöd för att underlätta vården av en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har en funktionsnedsättning. Det kan även handla om att ge stöd till anhöriga till personer som är aktuella inom individ- och familjeomsorgen. Genom till exempel avlösning och korttidsboende ges även indirekt stöd till den anhörige.

Personligt ombud

Verksamheten personligt ombud vänder sig till personer mellan 18 - 65 år med psykisk ohälsa, vilka behöver samordnade insatser i enlighet med den enskildes behov, önskemål och rättigheter. Arbetet kan innebära stöd i kontakter med t ex sjukvård, socialtjänst och försäkringskassan. Personligt ombud arbetar på uppdrag av den enskilde.

Stadsdelsförvaltningarna Kungsholmen, Norrmalm, Södermalm och Östermalm har sedan september 2011 en gemensam och samlokaliserad

organisation för personligt ombud. Till grund för arbetet finns en överenskommelse mellan stadsdelsförvaltningarna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera och åtgärda brister i tillgänglighet vad gäller hörselutrustning i stadsdelsförvaltningens konferenslokaler.	2012-01-01	2012-12-31	
 Arrangera fokusgrupp med boende angående delaktighet och medskapande i sin gruppbostad.	2013-01-01	2013-12-31	
 Arrangera lokal rekryteringskampanj för att öka antalet kontaktpersoner.	2012-01-01	2012-12-31	
Kommentar:			
Ett kontinuerligt arbete har pågått genom kontaktsekreteraren för Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar för att rekrytera kontaktpersoner, varför någon särskild kampanj inte har behövt genomföras.			
 Inventera fysisk tillgänglighet i nämndens konferens- och möteslokaler.	2012-01-01	2013-12-31	
 Utredda möjligheten att inrätta en lägenhet för träningsboende för ungdomar med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2013-12-31	
 Utse praktikantansvarig.	2012-01-01	2013-12-31	
 Bevaka möjligheter att inrätta bostäder med särskild service vid nyproduktion.	2012-01-01	2016-12-31	
 Ge utbildning/kunskap till berörda chefer om attityder till arbetssökande med funktionsnedsättning	2012-01-01	2013-12-31	
 Inventera praktikplatser inom nämndens verksamheter och erbjuda dem till brukare inom daglig verksamhet.	2012-01-01	2016-12-31	
 Regelbundet arrangera insiktsutbildning med stadsdelsnämnden, rådet för funktionshinderfrågor och berörda tjänstemän.	2013-01-01	2015-12-31	

Verksamhetsberättelse Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Regelbundet ta upp frågor om respekt, bemötande och delaktighet på arbetsplatsträffar.	2012-01-01	2016-12-31	

NÄMNDMÅL:
Anhöriga klarar situationen och kan stötta sin närstående (äldreomsorg)
 Uppfylls helt

Anhöriga erbjuds enligt socialtjänstlagen stöd för att underlätta vården av en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre. Stadsdelförvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla anhörigstödet. Individuppföljningen har utvecklats med fokus på anhörigstöd.

Anhöriga är en viktig resurs som idag står för en del av vården och omsorgen om den äldre och det är svårt att få kännedom om dessa personer i tid. Stadsdelförvaltningens anhörigstöd har därför under året fokuserat på att identifiera och söka upp anhörigvårdare som idag inte är kända inom äldreomsorgen. Anhörigkonsulent har även upprättat kontakt med frivilligorganisationer på Kungsholmen för samarbete. Samarbete sker med primärvården genom gemensamma möten.

Anhörigkonsulent har under 2012 genomfört en föreläsningsserie om anhörigstöd för biståndshandläggare, beställarchefen och omvårdnadspersonal vid korttidsboendena. Under 2012 har genomförts öppna föreläsningar kring demens, stroke och Parkinsons sjukdom.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Årets brukarundersökning, som genomförts av stadsdelförvaltningen, visar att resultaten förbättrats i förhållande till föregående år. Fortfarande finns behov av att förbättra informationen till anhörigvårdare där nämndens årsmål ännu inte är uppnått. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel anhöriga med anhörigstöd som instämmer i att de vet var de ska vända sig om den närståendes hjälpbehov	88 %	90 %	2012
 Ordinärt boende: Andel anhöriga med anhörigstöd som upplever att de får det stöd de behöver i tillvaron	73 %	70 %	2012

Verksamhetsberättelse Nämnd

 S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-508 08 000
 kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Frivilligorganisationer ska bjudas in till en gemensam diskussion kring hur samarbete kan möjliggöras.	2012-01-01	2013-12-31	
 Öppna föreläsningar ska arrangeras kring demens, stroke och Parkinsons sjukdom.	2012-01-01	2013-12-31	

NÄMNDMÅL:
Brukare får god kvalitet och service utifrån planering, uppföljning samt information om rättigheter och valmöjligheter (äldreomsorg)
 Uppfylls helt

Kungsholmen har en väl utvecklad uppföljning av den äldreomsorg som bedrivs i egen regi såväl som i annan regi. Förutom avtalsuppföljningar och kvalitetsgranskningar genomförs uppföljning genom individuell kontakt med brukarna under året. Resultaten från den individuella uppföljningen sammanförs med avtals- och kvalitetsuppföljningar och används för att mäta hur väl utförarna uppfyller nämndens mål om en bra äldreomsorg med ett gott välbefinnande och ett värdigt liv.

Kvalitetsuppföljare, medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering har under året följt upp alla verksamheter för äldre. Avtalsuppföljningen omfattar alla vård- och omsorgsboenden, servicehus samt hemtjänst som utförs av entreprenörer och i egen regi. Kungsholmens stadsdelsnämnd har också uppföljningsansvar för ett antal verksamheter med ramavtal med Stockholms stad.

För att genomföra uppföljningen av individuella biståndsbeslut med fokus på resultat för den enskilde finns en kvalitets- och uppföljningsgrupp, KUG, inom beställarorganisationen. Gruppen gör individuppföljningar som synkroniseras med avtals- och kvalitetsuppföljningarna så att resultaten från individuppföljningarna kan beaktas vid avtalsuppföljningarna.

För att säkerställa uppföljningen i stadsdelsnämndens interna kontroll har verksamhetsområdet årliga uppföljningsplaner som omfattar alla utförare, dvs utförare i egen regi, privat regi, entreprenad samt hemtjänstutförare inom kundvalet. De utförare som nämnden har uppföljningsansvar för får löpande återkoppling kring förbättringsområden och brukarnas upplevelse av verksamheten på såväl individ- som verksamhetsnivå. Därutöver genomförs regelbundet återkommande verksamhetsbesök med alla utförare. Uppföljningarna redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Från och med 2012 har förvaltningen begärt in avvikelser enligt Socialtjänstlagen från utförarna och rapporterar dem tre gånger per år till

Verksamhetsberättelse Nämnd

stadsdelsnämnden. För avvikelser enligt Hälso- och sjukvårdslagen finns redan en etablerad rutin. Rapportering av SoL-avvikelser har successivt ökat under året. Det visar på att allt fler enheter börjat arbeta systematiskt med avvikelshantering. Serafens vård- och omsorgsboende har utarbetat ett systematiskt arbetssätt för hur avvikelser enligt SoL och HSL hanteras inom verksamheten så att de åtgärdas och eventuella förändringar beslutas, genomförs och implementeras i arbetsgrupperna. Ansvarsfördelningen är tydliggjord och resultaten sprids i hela verksamheten.

Den samlade kvalitetsuppföljningen för 2012 visar att äldreomsorgen generellt har stabila verksamheter med god vård och omsorg. Under året genomfördes anmälda och oanmälda besök dagtid och nattetid på samtliga vård- och omsorgsboende och servicehus och den sammantagna bilden var att verksamheterna fungerade bra. Kvalitetsuppföljningen visar dock att det fortfarande finns brister i den sociala dokumentationen och i hälso- och sjukvårdsdokumentationen hos många utförare och det är svårt att följa händelser av vikt. Det finns svårigheter med att få vissa utförare att åtgärda de brister som förvaltningen uppmärksammar och det förbättringsarbete som behöver genomföras är inte en naturlig del i det vardagliga arbetet.

HSB Hemtjänst och Olivia Hemtjänst har under de senaste åren uppvisat stora brister i dokumentationen kring sina brukare. Trots upprepade åtgärdsplaner har inga förbättringar skett och därför kallade stadsdelsförvaltningen utförarna till möte för att diskutera problemet i relation till kraven i avtalet för hemtjänsten. Under mötet konstateras att varken HSB eller Olivia hade genomfört de åtgärder de redovisar i åtgärdsplan för att komma tillrätta med problemen kring den bristfälliga sociala dokumentationen. Förvaltningen beslutade att genomföra en ny dokumentationsgranskning i januari 2013. Den förnyade kontrollen visade ingen märkbar förbättring och förvaltningen kommer att överlämna resultaten till Äldreförvaltningen som är avtalsförvaltare.

Resultaten från nämndens individuppföljning innebär att årsmålen nästan uppnås för indikatorerna som beskriver andelen brukare som gjort aktiva val av hemtjänst respektive vård- och omsorgsboende samt andel brukare som upplever att de får respektive vet vilka insatser de ska få enligt beslut. Däremot upplever endast 50 % av de tillfrågade brukarna att de fått tillräcklig information om valmöjligheter för att kunna välja hemtjänst. Det är en förbättring från föregående år men de äldre upplever uppenbarligen brister i informationen när de ska välja. Det stora antalet utförare att välja mellan innebär i sig svårigheter för biståndshandläggarna att ge en bra och tydlig information till brukarna. Den information som finns på Jämför service på stadens hemsida är alltför knapphändig och måste bli mer utförlig.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Förvaltningens arbete med planering och uppföljning har en god struktur och är väl genomfört medan årsmålen för indikatorerna kanske är väl högt

Verksamhetsberättelse Nämnd

satta. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel brukare som har fått tillräcklig information om valmöjligheter för hemtjänst	40 %	80 %	2012
Kommentrar: Förvaltningen ser över möjligheten till att förbättra den egna information 2013. Antalet hemtjänstutförare är ca 100 och utformningen av stadens jämförservice är idag inte tillräckligt vägledande.			
 Ordinärt boende: Andel brukare som har gjort aktiva val om hemtjänst	77 %	80 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de får de insatser som de är beviljade	84 %	90 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som vet vilka insatser de ska få enligt beslut	87 %	95 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som har gjort aktiva val om vård- och omsorgsboende	67 %	70 %	2012

NÄMNDMÅL:

Brukare får god personlig vård och omsorg (äldreomsorg)

 Uppfylls helt

Resultat av kvalitetsuppföljningen visar att generellt får brukarna en god personlig vård och omsorg både i ordinärt boende och på vård- och omsorgsboende och servicehus. Inom hemtjänsten är man, enligt stadens brukarundersökning, något mindre nöjd med insatserna som helhet än förra året men tycker ändå att man får den hjälp man är beviljad. De som bor i servicehus anser dock inte att man får den hjälp man är beviljad i lika hög utsträckning men nöjdheten är dock högre än förra året. Inom vård- och omsorgsboende är betyget för helhetsomdömet i stadens brukarundersökning över stadens genomsnitt och i nämndens undersökning säger sig 97 procent få en god omvårdnad vilket är samma resultat som föregående år.

2012 års uppföljningar visar dock att det finns förbättringsmöjligheter inom några områden. Bl.a. måste andelen grundutbildad personal öka, dokumentationen måste förbättras och riskbedömningar inom hälso- och sjukvård göras, framför allt måste inkontinensutredningar utföras.

Uppföljningen visar allmänt att för liten andel av personalen har grundutbildning både inom särskilt boende och hemtjänst. Kraven har stärkts i de centralupphandlade avtalen för S:t Erik, Alströmerhemmet och Solbacken och förvaltningen har begärt in planer för grundutbildning av personalen där. Kraven på utbildad personal har skärpts även i avtalen för hemtjänstutförare fr. o. m 2013.

För att höja kvaliteten inom stadens demensboenden har stadsdelsnämndens samtliga vård- och omsorgsboenden ansökt om och blivit beviljade medel för ökad bemanning från staden.

Kompetensutveckling

Under verksamhetsåret 2012 har satsningar genomförts inom ramen för stimulansmedel 2012 i form av dels kompetenshöjande utbildning för olika personalkategorier inom äldreomsorgen och dels projekt kring samverkan. Från och med 2013 upphör regeringens satsning med stimulansmedel vilket innebär att 2012 är sista året då stimulansmedlen kan användas. En slutredovisning av projektmedlen redovisar i särskilt ärende till stadsdelsnämnden.

- ”Matglädje hela livet” – Ta fram och fördjupa metod och arbetssätt kring kost och måltider vid ett boendeplan på Alströmerhemmet.

- Utveckla bemötandemetoder och förhållningssätt i mötet med demenssjuka inom vård- och omsorgsboenden och inom hemtjänsten på Kungsholmen.

- Fyra tvärprofessionella team, ett vardera på Alströmerhemmet, Solbacken, Serafen och S:t Eriks vård och omsorgsboende, har fått stöd att komma i gång med sina team under året (se nedan).

- ”Samverkan mellan socialtjänsten och lokala hälso- och sjukvården på Kungsholmen”.

I syfte att förbättra kunskaperna i svenska språket har EU-projektet ArbetSam pågått på Serafens vård- och omsorgsboende och Fridhemmets servicehus under 2012. Från Serafen deltar 55 personer av totalt 220.

Projekt ”Tvärprofessionella team”

För att säkerställa att varje brukare får en god personlig vård och omsorg är det viktigt att olika personalkategorier samverkar och har en helhetssyn i omsorgen om den enskilde. På fyra vård- och omsorgsboenden har projektet ”Tvärprofessionella team” bedrivits under 2012 där vården och omsorgen om den enskilde planeras och dokumenteras vid omvårdnadsmöten mellan SoL- och HSL-personal. För att utvärdera projektet har förvaltningens

Verksamhetsberättelse Nämnd

kvalitetsuppföljare genomfört en stickprovsgranskning av journaler enligt SoL och HSL. Granskningen visar att vård- och omsorgsprocessen inte kan följas i dokumentationen. Endast i en av åtta granskade journaler kan man delvis följa beslutade åtgärder som teamet framtagit i respektive dokumentation. I fyra av åtta journaler fanns inga noteringar om genomförda temamöten. Enheterna tycker själva att projektet varit utvecklande men förvaltningen kan konstatera det fortfarande inte går att följa processer och beslutade åtgärder i dokumentationen. Diskussioner kommer att föras i Utvecklingsrådet och vid förvaltningens verksamhetsbesök om projektets resultat och hur utförarna ska fortsätta att utveckla samverkan i vården och omsorgen om den enskilde.

Projektet *"Samverkan mellan socialtjänsten och lokala hälso- och sjukvården på Kungsholmen"* har pågått under 2012. Syftet är att stärka samverkan mellan huvudmännen med fokus på den enskildes behov. Här ingår representanter från tre hemtjänstgrupper hos Attendo, HSB och Olivias hemtjänstenheter, stadsdelsförvaltningens biståndshandläggare och anhörigkonsulent, S:t Eriks vårdcentral och minnesmottagningen. Arbetet har utmynnat i en ny samverkansmodell där samverkan sker på alla nivåer genom gemensamma möten. Dementsteamet vid Attendos Hemtjänst har kommit långt i sitt arbetssätt. De har en bra struktur, ett fungerande kontaktnät, motiverad och välutbildad personal och genomför regelbundna möten i gruppen. Förvaltningen har avsatt resurser 2013 för att sprida modellen till fler samverkansparter inom primärvården.

För att höja kvaliteten i stadsdelsnämndens hemtjänst har Carema och Attendo Hemtjänst, Hemtjänsten på Hantverkargatan samt Fridhemmet beviljats medel från staden för att förstärka och utveckla dementsteam.

Senior Alert och Palliativa registret

Arbete med att implementera det nationella kvalitetsregistret för vård och omsorg, Senior Alert, har pågått under året och fortsätter 2013. I Senior Alert görs riskbedömningar för fall, trycksår och undernäring samt uppföljande åtgärdsplaner vid behov. Senior Alert är en del av det systematiska förebyggande kvalitetsarbetet och Stockholms stad har beslutat att alla verksamheter i staden ska rapportera i registren fr.o.m. 2012. I Palliativregistret har registrering av uppgifter för att utveckla vård i livets slut pågått sedan flera år tillbaka. Förvaltningen kan konstatera att implementeringen av Senior Alert varierar mellan olika särskilda boenden.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Enligt stadens brukarundersökning är brukarna mycket nöjda med den vård och omsorg som man får både vid vård- och omsorgsboende och inom hemtjänsten. Resultat av kvalitetsuppföljning och brukarundersökning visar också att brukarna generellt får en god personlig vård och omsorg både i ordinärt boende och på vård- och omsorgsboende och servicehus. Viktiga förbättringsområden 2013 är att andelen grundutbildad personal måste öka

och riskbedömningar inom hälso- och sjukvård genomförs. Diskussioner kommer att föras i Utvecklingsrådet och vid förvaltningens verksamhetsbesök om hur utförarna ska fortsätta att utveckla samverkan i vården och omsorgen om den enskilde. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel av utförarna där mer än 90 procent av personalen har 5 års erfarenhet/relevant utbildning	50 %	60 %	2012
 Ordinärt boende: Andel av utförarna med årligen uppdaterad fortbildningsplan	100 %	100 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare där det är kontaktpersonen/kontaktpersonerna/"ditt vårdbiträde" som i första hand utför insatsen		70 %	2012
Kommentar: Indikatorn togs bort 2012.			
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de får god omvårdnad	91 %	80 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att det oftast är samma personer som hjälper dem	77 %	65 %	2012
 Särskilt boende: Andel av utförarna där mer än 90 procent av personalen har 5 års erfarenhet/relevant utbildning	25 %	50 %	2012
Kommentar: Efter att språkprojektet ArbetSam är slutförd kommer fler i personalen att kunna gå grundutbildning.			
 Särskilt boende: Andel av utförarna med årligen uppdaterad fortbildningsplan	100 %	100 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare där dokumenterad ADL-bedömning är utförd	92 %	98 %	2012

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Särskilt boende: Andel brukare där dokumenterad riskbedömning avseende nutrition/malnutrition är utförd	92 %	98 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare där riskbedömning avseende risk för trycksår är utförd (enligt Nortonskalan)	93 %	98 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare med individuellt utredd inkontinens	30 %	85 %	2012
Kommentar: Antalet utförda och uppföljda inkontinensutredningar har försämrats sedan föregående år. En ny satsning kommer därför att genomföras under 2013 där diskussionerna kommer att föras utifrån ett värdigt liv och livskvalitet.			
 Särskilt boende: Andel brukare som upplever att de får god omvårdnad	97 %	80 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som upplever att det oftast är samma personer som hjälper dem	48 %	75 %	2012
Kommentar: Rollen som kontaktperson ska fortsätta att utvecklas under 2013 så att brukarna upplever kontinuitet trots att det ofrånkomligt är många olika vård- och omsorgspersonal under ett dygn.			

NÄMNDMÅL:

Brukare har bra mathållning i en god måltidsmiljö (äldreomsorg)

 Uppfylls helt

Nämndens individuppföljning visar att 92 procent av de boende på vård- och omsorgsboende är mycket nöjda med hur maten smakar och 83 procent tycker att det är trivsamt när man äter. Stadens brukarundersökning bekräftar detta och Kungsholmens stadsdelsnämnd ligger över stadens genomsnitt.

Satsningarna på att förbättra äldres upplevelse av maten och måltidssituationerna har fortsatt under året. 2012 års uppföljning visar att det pågår ett arbete på många enheter kring kosten och måltidsmiljön men att det fortfarande finns brister och det skiljer sig mellan olika boenden men även mellan olika boendeenheter. För att tillgodose brukarnas individuella nutritionsbehov måste utförarna ha en måltidsplanering som avser hela

Verksamhetsberättelse Nämnd

dygnet och där både dag-, kvälls- och nattpersonal är engagerade och har ett gemensamt arbetssätt.

Inom ramen för stimulansbidragen har bl.a. projektet ”Matglädje hela livet” bedrivits vid en boendeenhet på Alströmerhemmet. Syftet har varit att ta fram nya metoder och arbetssätt för att stimulera till en god måltidsmiljö. Metoder och arbetssätt kommer att implementeras på samtliga boendeenheter inom Alströmerhemmet och följas upp i samband med förvaltningens kvalitetsuppföljning.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Individuppföljningen och stadens brukarundersökning visar att brukarna är nöjda med maten och måltidsmiljön. Kvalitetsuppföljningarna både på generell och individuell nivå visar dock att utförarna måste säkerställa individuella nutritionsbehov hela dygnet. Förvaltningen återkommer i tertialrapport 1 med en indikator som mäter hur utförarna inom vård- och omsorgsboende uppfyller kraven på kost och nutrition.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel brukare som tycker det är trivsamt när de äter	88 %	85 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de kan påverka maten	92 %	85 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som uppskattar maten och tycker att den är god	90 %	85 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som tycker det är trivsamt när de äter	86 %	75 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som uppskattar maten och tycker att den är god	92 %	75 %	2012

NÄMNDMÅL:

Brukare har en meningsfull tillvaro (äldreomsorg)

 Uppfylls helt

Stadens brukarundersökning visar att 73 procent av brukarna är nöjda med de aktiviteter som vård- och omsorgsboendet erbjuder. Detta värde är högst i

staden. Andelen som instämmer i att de kommer ut i friska luften har ökat avsevärt sedan föregående år och ligger över stadens snitt. Även nämndens individuppföljning på vård- och omsorgsboende visar att såväl andelen nöjda med aktiviteter som utevistelse har ökat sedan föregående år.

Vård- och omsorgsboendena och servicehusen har generellt ett bra utbud och en plan för sociala aktiviteter och uppföljningen visar att det skett en ökning av möjlighet till aktiviteter och social stimulans. Den samlade uppföljningen av vård- och omsorgsboende och hemtjänst visar däremot att mer fokus bör ligga på individuella aktiviteter och att utevistelserna kan vara fler. Brukarna upplever att det oftast är utevistelsen som prioriteras bort vid personalbrist och det finns önskemål om utevistelser även kvällstid.

Verksamheterna och träffpunkten Baltzar har ökat sitt utbud av aktiviteter och fortsätter sitt arbete med att utveckla innehållet. Pilträdet servicehus har valt "boende har en meningsfull tillvaro" som ett fokusområde under året. Verksamheten har på ett mer systematiskt sätt börjat kartlägga de boendes önskemål om aktiviteter för att kunna erbjuda dessa anpassat till den enskilde.

Kungsholmen utgör tillsammans med Norrmalm, Östermalm och Södermalm ett förvaltningsområde för det finska språket. Innerstadens stadsdelsförvaltningar erhöll under 2012 statsbidrag för att genomföra insatser i syfte att revitalisera det finska språket och främja den finska kulturen med inriktning speciellt för äldre. Under hösten 2012 genomfördes en kulturdag för äldre seniorer. Kulturdagen resulterade i en gemensam plan för fortsatta aktiviteter i innerstaden. Innerstaden kommer under 2013 samarbeta kring öppna träfflokaler i respektive stadsdelsområde med underhållning, temadagar och information. En arbetsgrupp har skapats som består av kontaktpersoner från respektive stadsdelsförvaltning. Arbetsgruppen har arbetat fram en modell för samverkan med representanter från den sverigefinska minoriteten och under 2013 fortsätter arbetsgruppen att träffas regelbundet och fortsätta arbetet med att kartlägga, främja och sprida information till och om den finska minoriteten inom äldregruppen.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Stadens brukarundersökning och individuppföljningen visar att brukarna utifrån sin situation är nöjda med de aktiviteter och den utevistelse som erbjuds. Den samlade uppföljningen visar dock att mer fokus kan ligga på individuell social stimulans men förvaltningens bedömning är att målet är uppfyllt. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel brukare som instämmer till viss del/instämmer helt i att de har en meningsfull tillvaro utifrån: social samvaro	87 %	80 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som instämmer till viss del/instämmer helt i att de har en meningsfull tillvaro utifrån: utevistelser	73 %	80 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som instämmer till viss del/instämmer helt i att de har en meningsfull tillvaro utifrån: aktiviteter inom boendet	80 %	60 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som instämmer till viss del/instämmer helt i att de har en meningsfull tillvaro utifrån: social samvaro	76 %	60 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som instämmer till viss del/instämmer helt i att de har en meningsfull tillvaro utifrån: utevistelser	72 %	50 %	2012

NÄMNDMÅL:

Brukare har självbestämmande och integritet (äldreomsorg)

 Uppfylls delvis

Som tidigare beskrivits är förvaltningens uppfattning att äldreomsorgen generellt har stabila verksamheter med god vård och omsorg. Fortfarande är dock genomförandeplanerna inte det levande dokument med fokus på individuella behov och önskemål som de ska vara.

Nämndens individuppföljning visar att endast 60 procent av brukarna på vård- och omsorgsboende upplever att de har haft möjlighet att påverka hur insatserna utförs. Däremot så anser 97 procent inom ordinärt boende och 96 procent inom vård- och omsorgsboende att de blir respektfull bemötta av personalen. Stadens brukarundersökning visar att 73 procent upplever att personalen frågar hur man vill ha hjälpen utförd. I båda fallen är det ett bättre resultat än 2011. I samma brukarundersökning uppger 55 procent att de kan påverka sin vardag.

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-508 08 000
 kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Inom ordinärt boende hade vid mättillfället 66 procent av brukarna en genomförandeplan och 83 procent inom vård- och omsorgsboende. Verksamhetsuppföljningen visar att även om genomförandeplaner finns så är de inte alltid uppföljda och aktuella. Detta gäller särskilt inom ordinärt boende och Olivia Hemtjänst och HSB Omsorg har som tidigare redovisats mycket stora brister.

HSL-dokumentationen är sammantaget inte utvecklad i hela vårdprocessen i en vårdplan med bedömning, planering och utförande av åtgärder och insatser samt uppföljning av resultat. Den skriftliga dokumentationen mellan omvårdnadspersonal och hälso- och sjukvårdspersonal behöver bli bättre för att skapa en helhetssyn i omvårdnaden och omsorgen om den boende.

Den utbildningssatsning som stadsdelsnämnden bedrivit tillsammans med flertalet utförare har nått sin slutfas och utförarna måste nu själva driva arbetet vidare. Utförarna måste ha en planering för hur förbättringsarbetet ska bedrivas och en organisation för att genomföra egenkontroller av dokumentationen. Den ekonomiska ersättningen har höjts till utförare av både hemtjänst och vård- och omsorgsboende 2012 vilket ger förutsättningar för att tid avsätts för dokumentation.

Förvaltningens bedömning är att utförarna nu måste ta nästa steg och knyta ihop helheten. En samsyn krävs för att få en vård och omsorg som utgår från individuella behov där den enskilde är delaktig i planeringen, dokumentationen måste säkras inom såväl omsorg som hälso- och sjukvård, informationsöverföringen mellan olika personalkategorier och arbetslag måste fungera och genomförandeplanerna ska vara ett verktyg för detta. Diskussionerna kommer att fortsätta i Utvecklingsrådet om hur denna utmaning ska mötas.

Staden bör se över och utveckla Paraplysystemet och Vodok så att tekniken på ett effektivt sätt stödjer och bidrar till verksamhetsutvecklingen. Genomförandeplanerna t ex, som de är utformade i Paraplysystemet, är fortfarande svåra att använda praktiskt i verksamheterna.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är delvis uppfyllt. Nämndens individuppföljning och stadens brukarundersökning visar på brister i brukarnas möjlighet att påverka hur insatserna utförs och hur de kan påverka sin vardag. Utförarna måste arbeta vidare med att knyta ihop helheten och få en samsyn och ett samarbete hos de olika personalgrupperna för att få en vård och omsorg som utgår från individuella behov där den enskilde är delaktig i planeringen och genomförandeplanerna är ett verktyg för detta. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de har haft möjlighet att påverka hur hjälpen/insatserna utförs	84 %	80 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som har aktuella genomförandeplaner	66 %	80 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de bemöts respektfullt av personalen	97 %	95 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som har aktuella genomförandeplaner	83 %	80 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som upplever att de bemöts respektfullt av personalen	96 %	95 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som upplever att de har haft möjlighet att påverka hur hjälpen/insatserna utförs	60 %	80 %	2012

Kommentar:

Arbetet med att utveckla ett tvärprofessionellt arbetssätt inom vård- och omsorgsboende fortsätter 2013.

NÄMNDMÅL:

Brukare är trygga (äldreomsorg)

 Uppfylls helt

Enligt stadens brukarundersökning uppger 87 procent att de känner sig trygga med hemtjänstens förmåga att skapa trygghet. På vård- och omsorgsboende är motsvarande siffra 89 procent. Stadens brukarundersökning visar att 63 procenten av de boende på Fridhemmets servicehus känner sig trygga med sin hemtjänst vilket är lågt såväl i jämförelse med Pilträdet's servicehus som med staden som helhet. Båda resultaten är en förbättring jämfört med föregående år.

Personalkontinuitet och kontaktmannaskap har betydelse för tryggheten i omsorgen om den enskilde. En naturlig och ofrånkomlig personalomsättning finns både inom hemtjänsten och i vård- och omsorgsboende. Nämndens individuppföljning visar att endast 54 procent av de som bor på vård- och omsorgsboende känner till vem som är deras kontaktperson. Andelen

Verksamhetsberättelse Nämnd

brukare inom vård- och omsorgsboende som upplever att det oftast är samma personer som hjälper dem har sjunkit från 69 procent 2011 till 48 procent 2012. Dessa resultat visar att tryggheten för den enskilde inte självklart kan kopplas till kontaktperson och personalkontinuitet utan det måste vara andra faktorer som också spelar roll.

Samtliga särskilda boenden har välfungerande trygghetslarmsystem och rutiner för att säkra att larm besvaras. Uppföljningen och redovisningen av SoL-avvikelser visar dock att personalen brister i att följa upprättade rutiner. Både Alströmerhemmet och Serafen har förtydligat sina larmrutiner efter incidenter som lett till Lex Sarah-anmälningar.

Brandlarmet testas kontinuerligt och personalen har brandskyddsutbildning. Vid förvaltningens verksamhetsbesök påtalas vikten av årlig brandskyddsgenomgång samt att ge tillfälligt anställda information om hur de ska agera vid brandlarm.

Förvaltningens helhetsbedömning är att nämndens mål är uppfyllt. Trots att individuppföljningen visar att relativt få av brukarna känner till vem som är deras kontaktperson och att andelen brukare som upplever att det oftast är samma personer som hjälper dem har sjunkit känner sig brukarna enligt stadens brukarundersökning trygga. Resultaten visar att tryggheten för den enskilde inte självklart kan kopplas till dessa faktorer. Måluppfyllnaden bedöms utifrån samtliga resultat från den samlade uppföljningen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Ordinärt boende: Andel brukare som känner sig nöjda med hemtjänstens förmåga att skapa trygghet	93 %	75 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som känner till vem som är deras kontaktperson eller "deras" vårdbiträde	78 %	90 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som upplever att de är informerade om: vad som ska ske, när, hur, av vem	74 %	75 %	2012
 Ordinärt boende: Andel brukare som vet var de ska vända sig när de har frågor/synpunkter etc gällande insatsen	88 %	90 %	2012

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Särskilt boende: Andel brukare som känner sig trygga i boendet	93 %	85 %	2012
 Särskilt boende: Andel brukare som känner till vem som är deras kontaktperson eller "deras" vårdbiträde	54 %	90 %	2012
Kommentar: Rollen som kontaktperson ska fortsätta att utvecklas under 2013 så att brukarna upplever kontinuitet trots att det ofrånkomligt är många olika vård- och omsorgspersonal under ett dygn.			
 Särskilt boende: Andel brukare som upplever att de är informerade om: vad som ska ske, när, hur, av vem	70 %	60 %	2012

NÄMNDMÅL:

Föräldrar till barn och ungdomar med funktionsnedsättning får god information om verksamheten, dess mål och det egna barnets utveckling (barn och ungdom)

 Uppfylls helt

Alla barn på Stockholms habiliteringsenheter har en individuell behandlingsplan som är framtagen i samverkan med föräldrarna. Denna följs upp terminsvis.

Utöver den ordinarie verksamheten fortsätter habiliteringsenheterna uppdraget att fortbilda förskolepersonal inom staden i hur man arbetar med barn med olika fysiska funktionsnedsättningar.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Medarbetarnas engagemang är avgörande för verksamhetens kvalitet

Aktiva, engagerade och ansvarsfulla medarbetare bidrar till att skapa samhällsnytta i alla de verksamheter som stadsdelsnämnden ansvarar för. Varje medarbetares insats är avgörande för verksamhetens resultat. Detta aktiva, engagerade och ansvarsfulla förhållningssätt kan också beskrivas som medskapande.

I stadens medarbetarundersökning 2012 visade resultatet på 80 i aktivt medskapandeindex - AMI - för Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Resultatet för staden totalt var 79. AMI motsvarar det index Sveriges Kommuner och Landsting tagit fram för nationell jämförelse, och som består av tre områden med vardera tre frågor, d.v.s totalt nio delfrågor. De tre områdena är motivation, ledarskap och styrning.

Deltid till heltid

Ofrivilligt deltidsanställda ska erbjudas heltidsarbete utifrån verksamhetens behov. Heltid är därför normen vid nyanställningar. Uppdraget att erbjuda heltidsarbete till redan anställda medarbetare som önskar det är ett långsiktigt åtagande. Under 2012 har 8 av 79 medarbetare med ofrivillig deltidsanställning erbjudits heltidsarbete och drygt 10 medarbetare har erbjudits ökad sysselsättningsgrad.

Flertalet av stadsdelsförvaltningens medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid finns vid Serafens vård- och omsorgsboende. Ett projekt har därför inletts med att se över schemaläggningen i syfte att öka antalet heltidsanställningar.

En god arbetsmiljö och en lärande organisation

En arbetsmiljö som tillåter och stimulerar lärande och kompetensutveckling har avgörande betydelse för såväl verksamhetens resultat som för medarbetarnas hälsa, trivsel och personliga utveckling. Stadens samverkanssystem ger medarbetare möjlighet till inflytande, delaktighet och utveckling. Samverkanssystemet ger en grund för dialog och gemensamt ansvarstagande i syfte att utveckla stadens verksamheter. Ett arbete har genomförts i samverkan med de fackliga organisationerna med att se över och utveckla den lokala samverkansöverenskommelsen.

I samband med starten av det ledningsutvecklingsprogram som inleddes under senare delen av 2012 har stadsdelsförvaltningen genomfört en TQM-mätning. TQM uttyds Team Quality Mapping. Mätningen utgör även psykosocial arbetsmiljöromd och utgör ett värdefullt komplement till stadens medarbetarenkät.

Främja hälsa och minska sjukfrånvaro

En låg sjukfrånvaro är avgörande för såväl verksamhetens kvalitet som för medarbetarnas välbefinnande. Arbetet med att minska sjukfrånvaron är en del av stadsdelsförvaltningens hälsofrämjande arbete. Chefer får stöd att tillämpa ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Utvecklingen av sjukfrånvaro inom alla förvaltningens enheter följs löpande upp i samband med månadsavslut. Enheter med hög sjukfrånvaro, särskilt korttidsfrånvaro, granskas och chefer erbjuds vid behov verktyg för förändrat arbetssätt. Chefer får fortsatt stöd att tolka och använda utdata för att själva få en bra kunskap om sjukfrånvaron och detaljerna bakom siffrorna.

Den systematiska uppföljningen visar att Kungsholmens stadsdelsförvaltning har en högre sjukfrånvaro inom förskolan än vad andra delar av staden har. Det fortsatta arbetet fokuseras därför särskilt på att åstadkomma en fortsatt minskning av sjukfrånvaron inom förskolan.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex	80		fastställs 2012	2012
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	10,1 %	10 %	75 %	2012
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	74 %	65 %	80 %	2012
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete	93 %	65 %	80 %	2012
 Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	6,3 %	5,7 %	4,5 %	VB 2012

Kommentar:

Sjukfrånvaro är högre än stadens och stadsdelsnämndens målsättning. I likhet med arbetsmarknaden i övrigt har sjukfrånvaron ökat under årets första månader.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsförvaltningen har väl fungerande arbetsplatser där chefer och medarbetare tillsammans arbetar för att uppnå verksamhetens mål med brukaren/medborgaren i fokus.

 Uppfylls helt

Hållbart och medskapande ledarskap

Ett aktivt, engagerat och ansvarsfullt medarbetarskap förutsätter ett ledarskap som förmår skapa förutsättningar för aktivt medskapande. Ett sådant ledarskap präglas av en tydlig och väl känd struktur som alla förstår. Det kännetecknas även av öppen och tydlig kommunikation om mål och resultat. Ett program för ledningsutveckling har inletts under hösten 2012 och pågår under hela 2013. Programmet ska utveckla förutsättningar och metoder för ett hållbart medskapande ledarskap och medarbetarskap som utgår från ett värdegrundsbaserat och resultatstyrt arbete. Programmet skall även utveckla stadsdelens ledningsprocesser vad avser ledarskap och

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
Telefon 08-508 08 000
kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

medarbetarskap. Programmet knyts i sitt genomförande till samverkansavtalet FAS 05. Avtalet gäller mellan arbetsmarknadens parter och uttyds förnyelse, arbetsmiljö och samverkan. Genom detta genomförande involveras alla medarbetare i programmet.

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
Telefon 08-508 08 000
kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

KF:S INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva
UTFALL 2012

Belopp i mnkr

	Netto- utfall 2011 efter fond	Netto- budget 2012	Netto- utfall 2012 före fond	Netto- utfall 2012 efter fond	Avvik. efter resultat- disp (fond)
Driftbudget					
Politisk verksamhet och adm	29,6	33,2	32,1	32,1	1,1
Individ- och familjeomsorg	57,7	59,4	57,3	56,8	2,6
Flyktningmottagande	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	11,0	10,6	11,9	11,9	-1,3
Avskrivningar (stadsmiljö)	1,9	2,7	2,9	2,9	-0,2
Internräntor (stadsmiljö)	0,9	1,3	1,3	1,3	0,0
Förskoleverksamhet	235,9	255,1	253,7	252,7	2,4
Äldreomsorg	441,2	467,2	461,5	462,3	4,9
Omsorg om funktionshindrade	146,8	158,8	163,7	164,7	-5,9
Fritid och kultur	8,1	8,5	8,1	8,1	0,4
Arbetsmarknadsåtgärder	2,2	1,8	2,2	2,2	-0,4
Ekonomiskt bistånd	27,0	24,2	27,6	27,6	-3,4
Summa drift	962,4	1 022,8	1 022,3	1 022,6	0,2
Investeringsplan					
Stadsmiljö	14,4	13,3	12,5	12,5	0,8
Inventarier och maskiner	0,8	4,6	0,7	0,7	3,9
Summa investeringar	15,2	17,9	13,2	13,2	4,7
Totalt	977,6	1 040,7	1 035,5	1 035,8	4,9

Avvikelsen anges med rätt vänt tecken, d v s - = underskott och + = överskott.

Avrundningsdiff vad gäller politisk verksamhet och adm.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans
 Uppfylls helt

Nämnden redovisar en budget i balans. För driftbudgeten är avvikelsen 0,2 mnkr netto efter fonddispositioner vilket är en minskning sedan tertialrapport 2 då prognosen var 3,5 mnkr. Föregående år var budgetavvikelsen 6,6 mnkr.

Verksamhetsberättelse Nämnd

 S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-508 08 000
 kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

För investeringar redovisas ett resultat om 4,7 mnkr. Sammantaget drift och investeringar redovisar nämnden ett överskott om 4,9 mnkr.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	99,98 %	100 %	100 %	VB 2012
 Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	VB 2012
 Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)	100,17 %		+/- 1 %	2012

NÄMNDMÅL:

Nämndens verksamhet ska rymmas inom fastställd budget

 Uppfylls helt

Politisk verksamhet och administration

Ansvarsområdet redovisar ett överskott om 1,1 mnkr. Överskott redovisas för lokaler, personal och IT.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett överskott, vilket främst beror på lägre placeringskostnader. Förebyggande arbete och flera utvecklingsprojekt bedrivs i syfte att effektivisera och utveckla verksamheten. På grund av ett avsevärt ökat antal ensamkommande asylsökande barn under 2011 och 2012, för vilka Kungsholmens stadsdelsförvaltning har handläggningsansvaret, har familjeenhetens personal förstärkts med en socialsekreterare.

Flyktingmottagande

Flyktingmottagandet redovisar en budget i balans.

Stadsmiljöverksamhet

Kostnader om 11,9 mnkr redovisas mot budgeterade 10,6. I tertialrapport 2 redovisades ökade kostnader för drift och underhåll av stadsdelens parker med 1,1 mnkr, framför allt för att uppnå en rimlig skötselnivå och

genomföra tillräckliga säkerhetsåtgärder så som reparationer av plaskdammar och lekutrustning samt trygghetsskapande slyröjning. Skillnaden jämfört med T2 beror på ökade kostnader för snöröjning under november och december. Avskrivningar och internräntor redovisar ett utfall i nivå med budget.

Förskoleverksamhet

För programområdet förskola redovisas ett överskott på 1,4 mnkr före fond och 2,4 efter fond. Det är en förbättring jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Resultatförbättringen beror bl.a. på:

- retroaktiv schablonhöjning på 0,5 % som kommunfullmäktige beslutade om i november
- nämndens kostnad för barn i behov av särskilt stöd var lägre än beräknat, bl.a. beroende på barn som flyttat till andra stadsdelar
- budgeterad ombyggnad vid en förskola fick ställas in p.g.a. tekniska problem och tidsbrist, belastar nästa budgetår
- positivt resultat vid hyresförhandling av den nybyggda förskolan Iskristallen; hyresfri under det första året

För resultatenheterna inom förskolan redovisas ett sammanlagt underskott på 1,0 mnkr bl.a. till följd av att förskolläraernas lönepåslag blev större än prognostiserat. Resultatet är dock en förbättring gentemot prognosen i tertialrapport 2. Den främsta förklaringen till förändringen är den ovan nämnda schablonhöjningen. Dessutom är antalet inskrivna barn i november och december fler än vad som prognostiserats. Därutöver har planerade underhållsåtgärder av lokaler blivit billigare eller inte kunnat genomföras.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar ett överskott på 4,9 mnkr. Kostnaderna inom verksamhetsområde Äldreomsorg har minskat successivt under 2012 i takt med en minskning av antalet äldre över 80 år, där omsorgsbehovet är stort. Kostnadsminskningen avser främst köp av platser i vård- och omsorgsboende.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För stöd och service till personer med funktionsnedsättning budgeteras totalt 158,8 mnkr. Totalt redovisar verksamheten ett underskott på 5,9 mnkr. Uppföljningen av insatser har vidareutvecklats vilket resulterat i ett effektivare resursutnyttjande inom beställarenheten. Uppföljning av insatser sker kontinuerligt med en nära kontroll på omfattningen av insatser och kostnader på individnivå. Underskottet förklaras dels i skillnaden mellan nivåersättning från staden och den faktiska kostnaden för köp av platser i boenden hos privata aktörer som inte är anslutna till stadens valfrihetssystem. Underskottet förklaras även på grund av ökade kostnader för SoL-insatser, både omfattande insatser i hemmet och boendeplaceringar

Verksamhetsberättelse Nämnd

för personer med behov av utökat stöd och service. t.ex. yngre dementa och personer med fysiska funktionsnedsättningar.

Uppföljning av SoL-insatser

Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning fördelas medel till nämnden som fast anslag respektive prestationsrelaterat anslag i nivåer utifrån den enskildes behov av insatser. Det fasta anslaget ska täcka kostnader för insatser enligt Socialtjänstlagen och nivåersättningen ska täcka insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det fasta anslaget ska bl.a. täcka kostnader för hemtjänst, personlig assistans som inte betalas av försäkringskassan, ledsagarservice, ledsagning vid semesterresor, kontaktperson, resor till och från daglig verksamhet, kommunalt bostadstillägg för handikappade (KBH), avlösarservice samt vuxna som behöver särskilt boende. Kostnaderna är svåra att påverka då de till stor del styrs av både individens behov och regelverk för upphandling samt faktorer som förvaltningen inte kan påverka. Framför allt ökar antalet personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Kostnaderna för KBH har ökat med anledning av de nystartade gruppboendena. Kostnaderna för personlig assistans för både barn och vuxna är stora i avvaktan på beslut från försäkringskassan. Försäkringskassans handläggningstider har ökat och kan vara upp till ett år. Förvaltningen fortsätter att utveckla individuppföljningen och följa omfattningen av insatser och kostnader på individnivå.

Privata vårdgivare

Skillnaden mellan nivåersättning från staden och den faktiska kostnaden för köp av platser i boende hos privata utförare som inte är anslutna till stadens valfrihetssystem är höga och uppgår till 3,7 mnkr. Merparten av det prognostiserade underskottet kan hänföras hit.

Kostnader för turbundna resor

Kostnaderna för resor till och från daglig verksamhet fördubblades under 2011 på grund av ett nytt avtal, tecknat av staden centralt. I samarbete med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden har en gemensam prisförfrågan utarbetats och tillsänts ett antal upphandlade färdtjänstföretag. Företagen har gemensamt lämnat en offert som förvaltningarna accepterat. Nya reseavtal för varje enskild person tecknas som kommer att gälla fr o m 1 november och från samma datum innebär viss kostnadsminskning för samtliga stadsdelsnämnder i innerstan.

Kostnader för nystartade bostäder med särskild service

Stadsdelsnämnden kan inte påverka vare sig vilka som flyttar in eller vilka ersättningsnivåer som förvaltningen tilldelas. Detta sköts av bedömningskansliet vid Socialförvaltningen. Boenden med genomgående låga ersättningsnivåer behöver ingå i en enhet där det finns personer i högre nivåer för att balansera budgeten. På grund av de låga nivåer som finns för

personer som flyttar till bostäder med särskild service finns inte ekonomiska förutsättningar för att klara bemanning dygnet runt. Lustens servicebostad öppnade vid årsskiftet 2011-2012 och bildade tillsammans med Fröjden och Vålgången en gemensam enhet.

Kostnaderna är svåra att påverka då de till stor del styrs av både individens behov och regelverk för upphandling samt faktorer som förvaltningen inte kan påverka.

Stockholms habiliteringsenheter redovisar ett positivt resultat p.g.a. försäljning av platser till andra kommuner. Det blir däremot mindre än prognostiserat då avdelningen Ballongen i Skarpnäck eldhärjades under hösten. Det har medfört merkostnader som nämnden på sikt beräknas få tillbaka.

Fritid och kultur

För programområdet redovisas ett överskott p.g.a. lägre kostnader och högre externa intäkter än beräknat. Dessutom fick nämnden högre extra anslag till sommarkollo samtidigt som antalet sökande var färre än prognostiserat.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ansvarsområdet inklusive Träfflokalen redovisar ett underskott om 0,4 mnkr.

Det ökade antalet sommarjobb, 137 arbetstillfällen jämfört med 97 år 2011, har påverkat kostnaderna. Av 137 arbetstillfällen tillsattes 125.

Kungsholmen har tilldelats budget för ca 20 arbetstillfällen. Kostnaden fördelas mellan äldreomsorg och barn och ungdom.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för försörjningsstöd är i stort sett i samma nivå som 2011. Förvaltningen redovisar ett underskott, jämfört med tilldelad budget, på 3,4 mnkr. I arbetet att nå en budget i balans har samtliga handläggningsrutiner granskats och förtydligats. Alla underlag från sökande granskas och ärendegenomgångar är systematiskt upplagda. Arbetet med att förhindra felaktiga utbetalningar har intensifierats. Utöver dessa åtgärder genomgår enheten en LEAN-process för att identifiera möjligheter till effektiviseringar.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Vid en jämförelse med resultaträkningen för 2011 kan konstateras att det under 2012 tillkommit 160 nya förskoleplatser, vilket påverkar både intäktsoch kostnadsbilden.

Intäkter

I princip hela förändringen inom kontogruppen taxor och avgifter gäller barnomsorgsavgiften inom förskolan. Hyresintäkterna inom äldreomsorgen

och funktionsnedsatta har ökat som en följd av höjd hyresnivå för Alströmerhemmet, Fridhemmet och gruppboendet Lusten.

Ökningen av bidragsintäkterna förklaras främst av ökade bidrag från Migrationsverket (3,0 mnkr) och ökade bidrag till förskolan. Äldreomsorgen redovisar en lägre bidragssumma jämfört med 2011, ca 1,3 mnkr, beroende på minskade bidrag från Försäkringskassan och Socialstyrelsen.

Kostnader

Förskolan redovisar en minskad kostnad inom kontogruppen entreprenader och köp av verksamhet p g a övergången av förskolan Eira från entreprenad (Utbildningsförvaltningen) till egen regi. Övergången innebär att lönekostnaden och övriga driftkostnader ökar. För både äldreomsorgen och omsorg om funktionsnedsatta redovisas en ökning av kostnaden för entreprenader och köp av verksamhet med över 10 mnkr vardera. Även för individ och familjeomsorgen redovisas en ökning (4,4 mnkr).

Utöver årets allmänna löneökning förklaras kostnadsökningen av lönerna främst av övergången av förskolan Eira samt den tidigare nämnda utbyggnaden av förskolan.

Vad gäller lokalkostnader förklaras en del av ökning av årets generella hyreshöjning. Resterande del förklaras främst av utbyggnaden av förskolan och hyreshöjningar inom äldreomsorgen utöver den generella.

Resultatenheter

Vid årets ingång uppgick den totala behållningen i fonderna till 17,6 mnkr. Årets nettoavsättning uppgår till 0,3 mnkr, vilket gör att den totala behållningen i fonderna vid årets slut uppgår till 17,9 mnkr

Individ- och familjeomsorg

Inom området finns endast en resultatenhet (intraprenad) som för 2012 redovisar ett underskott, vilket gör att enheten fonderar ett underskott på 0,4 mnkr.

Förskoleverksamhet

Totalt redovisar de sju resultatenheterna inom förskolan ett underskott på 1,0 mnkr. Några redovisar ett överskott och andra ett underskott, av varierande storlek. Samtliga har dock vid årets slut positiva fonder. Den totala behållningen i dessa uppgår till 9,1 mnkr.

Äldreomsorg

Inom äldreomsorgen finns två resultatenheter, Serafens vård- och omsorgsboende och Pilträdet servicehus. Serafen redovisar för 2012 ett obetydligt underskott och Pilträdet ett större överskott. Efter resultatöverföring på 0,8 mnkr har de båda enheterna tillsammans ett fonderat överskott på 1,7 mnkr.

Omsorg om funktionshindrade

Frånsett enheten ”gruppbostäderna Vålgången, Lusten och Fröjden”, redovisar de övriga fyra resultatenheter inom området ett överskott av varierande storlek. Två enheter, Stockholms habiliteringsenheter och Enheten för personlig assistans når upp till maximalt fonderat överskott. Efter överföring av årets resultat uppgår den totala fonden inom verksamhetsområdet till 7,2 mnkr.

Kultur och fritid

Parklekarna redovisar ett överskott för 2012. Fonden, som är gemensam, påverkas inte av årets resultat då den uppgår till maximalt belopp (0,3 mnkr).

Analys av balansräkning

Ökningen av anläggningstillgångarna med 9,7 mnkr, härrör sig till årets nettoinvestering i utemiljön (parker m m).

Minskningen av omsättningstillgångarna utgörs av en nettoeffekt av minskade förutbetalda kostnader och upplupna intäkter kontra en ökning av fordringarna mot andra nämnder.

På skuldsidan utgörs i princip hela förändringen av en ökning av leverantörsskuldena.

Den grundläggande principen vid periodisering av kostnader och intäkter har varit att belopp överstigande 20 tkr har periodiserats.

Investeringar

Stadsdelsnämnden har i budget för 2012 tilldelats 6,2 mnkr för investeringar i parker och grönområden. Från 2011 års investeringsbudget har 0,8 mnkr förts över till 2012, vilket medförde en total budget för 2012 på 7,0 mnkr.

I tertialrapport 2 för 2012 beviljades stadsdelsnämnden söka investeringsmedel från centrala medelsreserven för oförutsedda investeringar om totalt 6,3 mnkr för tillgänglighetshöjande åtgärder i trappor, gångvägar och lekplatser, vilket medförde en total investeringsbudget budget för 2012 på 13,3 mnkr. Upparbetade kostnader totalt för 2012 uppgick till 12,5 mnkr. Överskjutande investeringsmedel om 0,8 mnkr för 2012 föreslås överföras till år 2013, för att kunna slutföra planerade tillgänglighetsåtgärder, reinvesteringar i lekplatser och parkupprustning längs Kungsholms strand. Anledning till förskjutning för Kungsholms strand är att tidplanen behöver samordnas med trafikkontorets projekt för cykelbana längs Kungsholms strand. För de två andra projekten beror förskjutningen på att entreprenören inte hunnit med hela arbetet under 2012.

Objekt	Budget 2012 mnkr	Prognos T2	Utfall 2012
Råambshovsparken		0,1	0
Stora Essingens parkstråk	0,5	0,5	0,5
Pontonjärparken		0,3	0,3
Kronobergsparken	4,0	4,1	4,1
Kungsholms strand	0,5	0,6	0,3
Norr Mälarstrands gårdar	0,5	0,6	0,7
Småparker	0,2	0,3	0,2
Reinvesteringar lekplatser	0,5	0,5	0,3
Överförda medel från 2011	0,8	0	0
Tillgänglighet	0	6,3	6,1
Summa	7,0	13,3	12,5

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inga försäljningar av anläggningstillgångar redovisas.

Betydande projekt som inte är investeringar

Inga betydande projekt som inte är investeringar redovisas.

Ombudgeteringar

Ej förbrukade investeringsmedel för tillgänglighetshöjande åtgärder om 0,8 mnkr för 2012 föreslås överföras till 2013. Se även under rubriken investeringar.

Ej förbrukade medel för IT-uppkoppling av förskolor om 0,5 mnkr som nämnden tilldelats 2012 föreslås överföras till 2013 eftersom det fortfarande återstår förskolor som inte har fiberuppkoppling.

Medel för lokaländamål

Nämnden söker inga medel för lokaländamål.

Övrigt

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls delvis

Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp på flera olika sätt. Kommunstyrelsen fullgör sin uppsiktsplikt, revisionskontoret gör års- och specialrapporter och förvaltningen följer månadsvis upp det ekonomiska utfallet på avdelnings- och enhetsnivå. Uppföljningen innehåller också andra frågor som har med effektivitet att göra, t.ex. lokalutnyttjande, beläggningsgrad, måluppfyllelse, synpunkter och klagomål samt olika personalfrågor.

Verksamhetsberättelse Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,87 %	3,9 %	minska	2012
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	1 st	tas fram av nämnden	2012

Kommentar:

Den enhet som planerat att delta i tävlingen har haft en mycket hög arbetsbelastning och därför ej kunnat medverka.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden använder resurser som skapar maximalt värde för medborgare på det mest kostnadseffektiva sättet.

 Uppfylls helt

För att veta att stadsdelsnämndens resurser används rätt krävs kunskap om vad som skapar bäst effekt för våra medborgare på kort och lång sikt. Dessa kunskaper kopplas till hur vi använder våra ekonomiska resurser. Under 2012 har särskild vikt lagts vid att utveckla uppföljning av förvaltningens insatser. Genom att bättre utnyttja möjligheterna i ekonomisystemet Agresso har de ekonomiska analyserna förbättrats.

Behovet av lokaler följs upp kontinuerligt för att hålla nere hyreskostnaderna. Personalkostnaderna är den största posten i nämndens budget så det är viktigt att organisation, bemanning och schemaläggning ständigt ses över. Jämförelser görs med andra bl.a. genom medborgarundersökningar, brukarenkäter och nyckeltaljämförelser för att upptäcka eventuella kvalitetsbrister och ineffektivt resursutnyttjande.

Stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm bedriver sedan ett antal år verksamheter tillsammans för att ytterligare effektivisera verksamheten och resursutnyttjandet.

Synpunkter och klagomål

Se bilaga.

Övrigt

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
 Telefon 08-508 08 000
 kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se

Bilagor

1. Blankettbilaga
2. Uppföljning av internkontrollplanen
3. Nyckeltal
4. Synpunkter och klagomål
5. Patientsäkerhetsberättelse
6. Kompetensutveckling inom ramen för stimulansmedel
7. Kvalitetsuppföljning av äldreomsorgen
8. Kvalitetsuppföljning av verksamheter för personer med funktionsnedsättning.
9. Kvalitetsredovisning förskolor
10. Uppföljning av öppen fritidsverksamhet

Verksamhetsberättelse Nämnd

S:t Eriksgatan 47 A
Telefon 08-508 08 000
kungsholmen@stockholm.se

www.stockholm.se